

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst 3.—, večji inserati pett vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo
Ljubljana, Knafova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. —
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.
CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

KOMUNISTIČNA OFENZIVA NA KITAJSKEM

Komunistične čete so zavzele več važnih postojank in ogrožajo Hankov, ki ga z vso naglico utrjujejo — Čangša zopet v rokah nacionalistov

Peking, 2. avgusta. V vladnih kitajskih krogih obstaja velika bojazen za usodo velikega industrijskega mesta Hankov v osrednji Kitajski. Mesto ogražajo komunistične čete, ki uspešno prodirajo z juga in z vzhoda. Nad mestim samim je proglašeno obredno stanje. V Hankov je prispela angleška križarka »Cumberland«, da pomore inozemski koloniji, ki je tamkaj zelo številna. Mesto šteje nad en milijon prebivalcev in je važno trgovsko središče. Nacionalistične čete utrjujejo v veliki naglici svoje položaje in se pripravljajo na odpor proti rdečim četam, ki so razstrelili želez-

niške mostove 30 milj severovzhodno od mesta. Kakor poročajo iz Washingtona, bo ameriški državni urad zahteval 200 milijonov dolarjev odškodnine za uničeno ameriško imovino v mestu Čangša.

Peking, 2. avgusta, g. Čim so komunisti zavzeli Čangšo, je velik del vladnih čet prestopil h komunistom, ostali pa so se uprli. Komunisti so zajeli mnogo orožja. Padeč Hankaua se pričakuje vsako uro. Nadaljnje vesti zatrjujejo, da so komunisti razdrli 40 kilometrov severno od Hankaua železniško progno med Pekingom in Hankauom. Nad Hankauom je bilo progla-

šeno obredno stanje. Evropeci zapuščajo mesto v paničnem begu. Situacija se označuje kot zelo kritična. Po zanesljivih vesteh je baje na Srednjem Kitajskem pripravljenih okoli 80.000 mož najmodernejše opremljenih komunističnih čet.

Nanking, 2. avgusta. Mornariško ministristvo javlja, da je topničarka »Jungčeng« po hudem topovskem ob-streljevanju zavzela mesto Čangša, ki so ga komunisti v nedeljo izropali in zažgali. Po mestnih ulicah korakajo nacionalistični mornarji. V kratkem dospejo v Čangša vojaška ojačenja iz Hankova.

Odkritje spomenika Franu Barletu

Ob udeležbi zastopnikov vsega slovenskega gasilstva je bil danes pri Sv. Križu odkrit spomenik prvoborniku slovenskega gasilstva

Po zaključku svečanosti razvija prapor Ljubljanskega gas. društva je odšlo celokupno članstvo z novim praporom na čelu proti pokopališču Sv. Križa, kjer se je vršilo odkritje spomenika organizatorju slovenskega gasilstva Franu Barletu. Gosti so se med tem že odpeljali z avtomobil in pričakovali povorko pred cerkvo, od koder je nato povorka krenila proti spomeniku. Na čelu povorke so nosili vence kranjske gasilske župe, zagrebškega gasilnega društva, Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva, Ljubljanske gasilne župe, vences gasilnega društva Cerklje pri Kranju, ki je rojstni kraj pokojnega Barleta, vences srbskih gasilcev, zveze poljskih gasilcev, češkoslovaške gasilske zveze, belgijske in francoske gasilske federacije.

Po znaku z gasilskim rogom je pristopil k spomeniku, okoli katerega so se zbrali starejšino Jugoslovske gasilske zveze na čelu s starostjo g. Turkom, župan dr. Dinko Puc, belgijski konzul Dular, francoski konzul Neuville, predstavniki Sokola kraljevine Jugoslavije z br. Kajzelom, predsednik slovenske gasilske zveze Adolf Seidl s tajnikom Machatkom, predsednik poljske gasilske zveze ing. Twardo, zastopnik praške občine senator Martinec, starosta Zveze bolgarskih gasilcev Ninčo Pevet, predsednik srbskih gasilskih družin ing. Trnka, načelnik moravske gasilske enote Hraber.

Po polaganju vencev je pristopil k spomeniku kanonik dr. Mihael Opeka, da blagoslovi spomenik, na kar je v krasno zasnovanem govoru očrtal delo in zasluge pokojnika za razvoj slovenskega gasilstva. Za njim je govoril v imenu Jugoslov. gasilske zveze starosta g. Turk, ki je izjavil:

Govor staroste JGZ Turka

Miljeni gostje — dragi tovariši gasilci! Ljubljana je v cvetju in zastavah Slavonostno je razpoloženje in raduje se ljudstvo, ki se je zbralo v njej, da manifestira za zvišeno idejo ljubezni do bližnjega. Gasilski dnevi so nastopili. Vrši se gasilski kongres. On, ki je sprožil misel gasilnega kongresa, on, ki nas je oblekel v gasilske uniforme in nam razložil namen in pomen gasilstva, ter nam tako jasno začrtal in pokazal gasilski cilj, on leži danes mirno in tiho tu pred nami, v tej hladni zemlji.

Naš veliki organizator, naš učitelj in voditelj, naš oče in brat Barle Fran počiva tukaj, pod to zeleno trato v varstvu gasilkega simbola — Sv. Florijana. Ah, kako radi bi ga imeli danes živega in zdravega med seboj in kako prisrčno bi on danes pozdravil vse neštete prijatelje in goste, ki so prihili na gasilski kongres v Ljubljano.

Ni nam bilo dano, da bi on, ki je spočel kongresno misel, to misel tudi sam razvijal in vodil do njenega uresničenja.

Ni bilo dano ni njemu, da bi v kongresnih dneh še enkrat pregledal svoje gasilske vrste, da bi še enkrat pozdravil in stisnil desnice svojim prijateljem in tovarišem, da bi še enkrat navdušil svoje zveste drugove za večno lepo gasilsko idejo.

Neizprosna sila krute usode nas je ločila.

Vzela nam je očeta in mi sirote smo iskali potov za njim ter se končno vendarle znašli na gasilskem kongresu, ki si ga je naš veliki blagopokojni tako iskreno želel. Kaj nam je bil Barle, ve in občuti danes vsak slovenski gasilec.

Ni bil le ustanovitelj naše gasilske zveze, ni bil le njen dolgoletni starosta, ni bil le kak gasilski funkcionar, temveč bil nam je pravi in resnični prijatelj, bil je učitelj in dobitnik celokupnega naroda.

Ko je usoda tako hotela in je naš veliki dobitnik za večno zatisnil svoje blage oči, tedaj je zatrepetala duša slehernemu gasilcu in tako je vzklikla misel, da mu gasilstvo postavi dostojen nagrobni spomenik, ki naj pričra o veliki hvaležnosti in spoštovanju slovenskega gasilstva.

S prispevki zavednega članstva se je uredilo grobišče našega velikega vojskovo-dje in danes smo se zbrali tu ob njegovem grobu, da osvežimo spomin nanj, ki nam je bil vse, ter se mu zahvalimo za njegovo velikó delo in mu obljubimo, da bomo ostali zvesti ideji, ki jo nam je s svojo prepričevalno besedo vcepil v naša srca.

Nisi želel in zahteval ničesar drugega od nas, kot le edino to, da dobimo in ostanemo pravi in zavedni gasilci.

Postavili smo mu ta spomenik, ki je sicer skromen, vendar pa ljub in drag vsakemu gasilcu, kajti to je spomenik res

pravega gasilskega prvobornika in organizatorja.

Kot starosta gasilske zveze naslavljajm vljudno prošnjo na gospoda župana mestne občine ljubljanske, naj bi blagovolila Mestna občina ljubljanska kot največja dobrot-nica gasilstva dobrohotno sprejeti ta gasil-ski spomenik in grob našega nepozabnega voditelja v svojo oskrbo in varstvo, za kar ji bo hvaležno celokupno Jugoslovske gasil-stvo in ves narod, ki se bo ob pogledu na ta prvi gasilski spomenik navduševal za lepo in preprosto prepotrebno gasilsko delo.

Ti pa prijatelj France, snivaj svoj večni sen v tej mirni tihoti, zakaj Tvoje delo je bilo in bo ostalo — veliko.

Prošnji staroste Josipa Turka se je od-zval župan dr. Puc s krajšim toplim govorom, v katerem se je spominjal nepozabnih zaslug pokojnega organizatorja sloven-skega gasilstva Franca Barleta, ter izrazil svoje veselje, da more v imenu mest. obči-ne prevzeti čuvanje spomenika, ki naj bo dokaz hvaležnosti slovenskega gasilstva in v vzpodbudo bodočim rodovom, kako je treba delati za svojega bližnjega.

Za županom dr. Pucem je pristopil h go-mili v imenu Sokolstva br. Kajzelj, ki se je poklonil manom pokojnega Barleta, kate-rega je poveljeval kot gasilkega in sokol-skega delavca, ki se je zavedal, da sta obe organizaciji stvorjeni za delo med najšir-šimi plastmi naroda.

V imenu češkega gasilstva je govoril Ma-chaček, za Poljske g. Matušek, ki sta po-črtala zasluge Barleta za osnovanje slo-vanske gasilske zveze, brez katero bi da-najšnji kongres daleko tako lepo ne izpadel kakor je.

Končno je še izročil pozdrave rojstnega kraja načelnik cerkljanskega gasilkega društva Ivan Kern in položil na gomilo krasen venec, s čemer je bila lepa sveča-nost zaključena.

Vagoni za sadje in sočivje

Beograd, 2. avgusta. AA. Na prizadevanje zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je generalna direkcija železnice dala letos izvoznikom sadlja na razpolago sto posebnih vagonov za sadje, drugo leto pa jih bo mogla dati že sedemsto.

Macdonald v Oberammergau

Monakovo, 2. avgusta. Angleški ministriški predsednik Macdonald je prispel včeraj z orientekspresnim vlakom semkaj. Danes bo nadaljeval pot k pasijonskim igram v Oberammergau.

Nazadovanje porodov

Praga, 2. avgusta. AA. Venkov piše, da po statistikah že od leta 1924 stalno pada število porodov. Najbolj se to opaža pri Nemcih in Madžarih. Vprašanje je, ali bo prihodnje ljudsko štetje pokazalo, da je naraslo število slovenskega prebivalstva.

Angleški protest proti ruskemu uvozu lesa v Ameriko

Washington, 2. avgusta. AA. Vlade Velike Britanije, Norveške in Danske name-ravajo vložiti pri vladi Zedinjenih držav protest proti uvozu ruskega lesa.

Pri zapeki, motnjah, pri prebavi, gore-čici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tečee kozarec »Franz Josefov« grenčice. Po izkušnjah, nabranih na klinikah za no-tranježne bolezni je »Franz Josefov« voda izvanredno dobrodejno odvajalno sred-stvo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amster-dam 22.715, Berlin 13.48, Bruselj 7.8926, Budimpešta 9.8905, Curih 1095.9, Dunaj 798.48, London 274.72, Newyork 56.28, Pariz 221.87, Praga 167.21, Trst 295.35.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Pariz 20.2475, London 25.06875, Newyork 514.525, Bruselj 72.03, Milan 26.95, Madrid 57.90, Berlin 123.015, Dunaj 72.775, Sofija 3.74, Praga 15.26, Varšava 57.75, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.0625.

Po pristanku „R 100“ v Montrealu

Zrakoplov je kljub hudim poškodbam, dasi z veliko zamudo, srečno pristal — Preletel je 5380 km — Možnost rednega prometa

Montreal, 2. avgusta. Proti pričakovanjem in računom zračnih strokovnjakov je angleški zrakoplov »R 100« s skoraj 12 urno zamudo pristal včeraj ob 5.37 vzhodno-ameriškega, t. j. srednjeevropskega časa, na letališču St. Hubert pri Montrealu. Zrakoplov je vozil vsega skupaj 79 ur. Pristanek se je zakasnil zaradi hudega viharja, v katerega je zašla zračna križarka v zadnjem delu proge in ki jo je spremljal več ur. Vihar je znatno poškodoval zadnji del oboda ter napravil 7 metrov dolgo razpoko. Moštvo je imelo več ur opravka, da je škodo za silo popravilo. Zaradi tega se je hitrost ladje zmanjšala za več kot polovico. Pristanek je bil gladek. Na letališču

je čakalo prihod več desetisoč oseb. Zrakoplov se je pojavil nad letališčem že v zgodnjih jutranjih urah, vendar so zaradi varnost počakali do jutranje zore. Proga, ki jo je prevozil, meri okrog 5380 km. Poveljnik ladje Borne je izjavil po pristanku, da je zrakoplov pokazal stabilnost v vsakem vremenju in da bo lahko že v najkrajšem času organizirati z njim reden trgovski promet med obema celinama.

Montreal, 2. avgusta. AA. Na tisoče meščanstva je sprejelo na letališču prihod zrakoplova »R 100« z velikim navdušenjem. Vojni minister v spremstvu visokih uradnih dostojanstvenikov je izrazil dobrodošlico.

pred raznimi lokali na stotine brezposelnih. Ker sta bila policija in orožništvo dovolj močna, ni prišlo nikjer do incidenta.

Praga, 2. avgusta. Tudi v Pragi ni prišlo nikjer do incidentov. V obratih je bilo delo normalno. Komunisti so imeli nekaj slabo obiskanih zborovanj, ki pa so potekla brez incidenta.

Pariz, 2. avgusta. Velike demonstracije, ki so jih komunisti napovedali za včeraj, se niso vršile in o revolucionarni akciji ni bilo niti v Parizu niti v ostalih mestih Francije nobenega sledu. V vseh obratih se je delalo kot običajno razen pri stavbenih podjetjih, kjer se je neznatno število delavcev odtegnilo. Policija je v zgodnjih jutranjih urah aretirala okoli 20 komunističnih agitatorjev. Sicer je vladal povsod mir. Tudi včerajšnji dan je pokazal, da francosko delavstvo noče več slišati boljševiških parol.

KRASNE ZAVESE
v zalogi trdke
A. & E. Skabernè, Ljubljana

Drevi vsi na ognjem!

Ponovno opozarjamo na nocojšnji ognjem, ki se vrši ob 21. na igrišču Ilirije. To bo za Ljubljano atrakcija, kakoršne še ni bilo. Sinočnji ognjemet na Gradu je bil le neznatna reklama. Le redko kdaj imamo priliko videti take velikopotezne prireditve. Poleg nešteti rakot, ognjenih strelcov, žarečih solnc, Niagarskega slapca, rimskih sveč, polm, bengalskih luči itd. bo vzbujala posebno pozornost velika žareča slika Nj. Vel. kralja Aleksandra, pokrovitelja kongresa, ter silki gasilkega patrona sv. Florijana in gasilca v polni opremi. Vstopnice se dobijo v trafikah: Praprotnik, Prešernova ulica, Sever, Selenburgova ulica, Pogacnik, Dunajska cesta, in trgovina »Sana«, Selenburgova ulica, Ivan, Bonač, Selenburgova ulica, I. Gorec, Dunajska cesta, Slavko Rus, Dunajska cesta, A. Rasberger, Miklošičeva cesta, Ivanka Šmalc, Marilijn trg, Bogomir Motoh, Vodnikov trg, in v obeh lokalih »Putnika« (Dunajska cesta in hotel Miklič). Cene so za stojišča 10 Din, za sedeže pa 20 do 30 Din.

Od 5. ure popoldne dalje se bodo dobile vstopnice pri blagajni na igrišču Ilirije. Naj nič ne zamudi te izredne prireditve!

Angleži zgrade največji parnik na svetu

Imel bo prostora za 4000 potnikov ter bo opremljen s stroji za skupno 200.000 konjskih sil

London, 2. avgusta. Kakor poročajo, bo vlada omogočila paroplovni družbi »Cunard«, da zgradi največji in najhitrejši parnik na svetu, ki naj pribori Angliji atlantski rekord, ki ga ima sedaj Nemčija. Parnik bo imel 100.000 ton in bo vozil z hitrostjo nad 30 vozlov na uro. Njegovi stroji bodo razvijali 200.000 konjskih sil in bo imel prostora za 4000 potnikov. Veljal bo 6 milijonov funtov šterlingov in bo dolg nad 1000 čevljev. Novi parnik bo

zgradila Clyde Company. Ni izključeno, da bodo zgradili še eno tako ladjo. Za stopnik paroplovne družbe »Cunard« je izjavil, da se parnik ne bo mogel zavarovati kakor običajno. Družba je zadovosljila vladno željo in bo zgradila, da pre-maga ameriško in nemško konkurencio, dva parnika, ki bosta zavarovana za naj-manj 14 milijonov funtov šterlingov t. j. 3.920.000.000 dinarjev.

V Avstriji ne bo volitev pred pomladjo

Parlament mora poprej sprejeti še zakon o volilni reformi, zaradi česar so volitve še to jesen izključene

Dunaj, 2. avgusta. Drevi se bo vrnil zvezni kancelar dr. Schober po končanem 14 dnevnom dopustu na Dunaj ter v polnem obsegu zopet prevzel po-sle. Tekom prihodnjega tedna se bo vršila seja ministrskega sveta, ki se bo med drugim bavila tudi z vpraša-njem imenovanja ravnatelja graške cestne železnice Straffelle v upravni svet zveznih železnic.

Okoli 10. avgusta bo odpotoval zvezni kancelar dr. Schober na posvetovalna Društva narodov o Briandovi pan-evropski spomenici v Zenevo. Po povratku se bodo, kakor se zatrjuje v parlamentarnih krogih, najbrže pričela

pogajanja s strankami glede zakon-skih osnutkov, ki so na dnevnem redu jesenskega zasedanja zbornice. Kakor domnevajo v parlamentarnih krogih, bo jesensko zasedanje parlamenta jedva otvorjeno pred sredo septembra. S tem so padli računi, da bodo nove volitve že to jesen. Pred volitvami mora parlament brezpogojno sprejeti zakon o volilni reformi, za katerega bodo razprave gotovo zavzele dalje časa. Zaradi tega ni računati s tem, da bi se mogle vršiti volitve pred pričetkom marca. Ta termin pa označujejo v ostalem politični krogi kot ne baš ugoden za vlado.

Popoln fiasko včerajšnjega komunističnega dne v vsej Evropi

Komunisti, ki so po naročilu iz Moskve pripravljali za 1. avgust velike nemire, so doživeli popoln fiasko — Delavstvo jim povsod obrača hrbet

Budimpešta, 2. avgusta. Včerajšnji dan je potekel mirno in brez vsakega inciden-ta. Policija je popoldne aretirala še 6 ko-munističnih agitatorjev. Policija je razkrila originalen komunistični trik. Komunisti so

v številnih listih objavili male oglase, v katerih so pozivali brezposelne, naj se zbe-rojo pred raznimi trgovinami sredi mesta. Oglasi so imeli izreden uspeh in posebno v okolici trga Marije Terezije se je zbralo

Kako smo gasili v starih časih

Zanimivi spomini na čase, ko o gasilstvu v sedanjem pomenu besede še ni bilo duha ne sluha

Imamo najboljša telovadca na svetu, dokaz naših jekleno prožnih mišic, in imamo svetovnega šahista, sijajen dokaz preračunljivosti našega razuma. Imamo tudi še marsikaj, da se lahko postavimo pred svetom, saj imamo Plečnika, dokaz našega visokega estetskega čuta, in imamo še kaj in zopet še kaj, kar dan na dan izpostavljam pred svoj majčkini domki in s ponosom razlagamo vsakemu, če hoče poslušati ali ne, če ga briga ali ne, da smo kljub svojemu malenkostnemu številu v tej miniaturni domovnici vendar med prvimi na svetu. Brati vsak zna in vsak tudi bere, da papirja zmanjkuje, razumemo tudi nogobrnc in politiziramo kakor veliki, le ne česa ne vidimo.

Da imamo najboljše srce. Pogledajte armado, ki se zgrinja v Ljubljano! Brez Prekurmaja in Kočevskega šteje 22.000 mož. Premislite, računajte in pretehtajte: 22.000 neznanjih junakov — in, kar tehta še stokrat več — vsa ta armada dva in dvajsetih tisoč slovenskih gasilcev so sami — prostovoljci!

Zato ste pa v prvi vrsti na svetu s svojim zlatim srcem.

Kaj fara in srenja, kaj stranka in vera, kaj jezik — samo poklicali ste in pale so meje. Z vseh strani in z vseh vetrov hite k vam v Ljubljano bratje po srcu čez vse ovire in čez vse meje, saj v zlatem srcu ni sebičnosti, ne zavisti in ni sovraštva. Tam je le ljubezen, tam je človečanstvo.

To je internacionalna! Internacionala, ki ničesar ne išče in ničesar ne zahteva — internacionala, ki le daje in se žrtvuje.

Več dni bomo občudovali armado usmielnih Samaritanov s motorškimi in le malo gledalcev bo, ki bi pomislili, kako je bilo pred sto leti. Nič, da, ni jih še bilo, saj ljubljanski gasilci praznujejo šele svojo 60. letnico. Vendar smo pa tudi že pred tem časom imeli urejeno gasilsko službo s posebnimi predpisi, ki so vsem stanovom, zlasti vsem obrtnikom, odkazovala mesta pri gašenju požarov. Ze pred stoletji so se torej borili z ognjem predvsem obrtniki, ki tudi danes tvorijo ogromno večino gasilcev po mestih. Le nočni čuvaj s helebardo in rogom in od ure do ure se ponavljajočo pesmijo je bil plačan in pa požarni čuvaj na gradu, vsi drugi so bili pa gasilci pristiljeni, torej ustanovitveno društva v Ljubljani sploh še nismo imeli prostovoljnih gasilcev. Res je, da so tudi takrat kakor sedaj še po deželi, drli s škafi k požaru, ko se je oglasil plat-zvona, vendar pa le bolj zato, ker so se bali za svoje imetje, saj so pogoreli celi deli mesta, kakor danes ogenj še vedno uničuje cele vasi.

Tudi v Ljubljani je bilo mnogo hiš kritih z lesom, v predmestjih pa skoraj vse s slamo, da je bila redka streha krita z opeko. V Rebru pod gradom, v Rožni dolini in na Zabjaku so bile hiše lesene, prav tako je bilo leseno tudi Trnovo, v Krakovem, na Poljanah in v šentpeterskem predmestju so bile pa tudi redke zidane hiše krite s slamo ali deskami.

Ker je bilo mnogo lesenih streh tudi v mestu, so se bali na Starem trgu, če bi se vnelo na Rebru in že pred 250 leti so meščani sklenili podreti vse bajte v Rebru. Uradno so jih cenili, ampak denarja ni bilo za odkup.

V mestu samem je občina dala večkrat strešno opeko po polovici ceni, vedno je pa popustila tretjino vsote vsakemu, kdor je slamnato ali leseno streho prekril z opeko.

Zaradi nevarnosti ognja je bilo že leta 1544. prepovedano v mesto pripeljati več kot en voz mrve.

Na gradu je mesto plačalo čuvaja. Da so pa vedeli, če ni zaspal, je moral vselej, ko je ura bila na velikem zvonu, ponoviti vsak udarec na malem zvonu, odtod menda izvirajo dvojni udarci ure v mareskaterih zvonikih. Ogenj je čuvaj naznanil podnevi z rdečo zastavo, ponoči pa z rdečo lučjo, ki jo je obesil na oni strani, kjer je gorelo. Ker pa čuvaj ni mogel videti Poljan in Hrenove ulice, so varovali Ljubljano na gradu trije čuvaji noč in dan in še do danes sta ostala dva.

Po »požarnem redu« iz l. 1679 so morali župan, mestni sodnik in najvažnejši občinski svetovalec takoj k požaru, da bi vplivali na zbežano prebivalstvo s svojo avtoriteto.

Vsak hišni posestnik je moral s kakim pripravnim orodjem hiteti k požaru ali pa poslati vsaj svoje posle. Takoj, ko se je oglasil plat-zvona, je zasedlo vsa mestna vrata po 10—15 oboženih mož, da niso mogli tujci v mesto, ponoči so pa pogledali, če so vrata dobro zaklenjena. Če je gorelo v predmestju ali v bližnji okolici, so meščani poslali 25 mož na pomoč.

Čim se je oglasil boben, so morali vsi obrtniki k svojim čehovskim mošnjakom. Nekaj jih je poslal oboženih s sabljami ali brez njih na rotovž, drugim je pa čehovski mošnjak zapovedal vzeti seboj posodo za vodo in sekire. Oni pred rotovžem so čakali povelj mestnih uradnikov, če je bila pa nevarnost velika, so pa morali sami hiteti k ognju. Mestni uslužbenci so pa morali prineseti ace in lestve, ki so bile spravljene na treh krajih mestnega obzidja. Pri špitalških vratih so jih vzele uslužbenci, ki so tehtali sol, pri Vicedomskih vratih uslužbenci mestne opekarne, pri »kamri« pod Tranco, kjer so prodajali kruh, pa drugi uslužbenci. Pri požaru so lestve dali mestni delavci dimnikarjem, zidarjem, kamnosekom, tesarjem in drugim obrtnikom, ki so bili vajeni dela v višini.

Kovači, ključavničarji, kotlarji in nožarji, ki so vajeni ognja, so pa prevzeli ake, t. j. drogove s kavlji. Ljudi, ki so prodajali zija in kritizirali, so pa paragrafu morali spoditi. Ven s tem paragrafom!

Tudi prebivalci pred mestnim zidom so morali pomagati. Trnovčani so tekli na rotovž in vzele tam obošene škafe in štiri velike plahte, da so jih pognili po sosednjih strehah in neprestano močili, škafe so pa dali pekomi in njih pomočnikom.

Vedno so stali v mestnem depozju za gasilne priprave štirje sodi vode in brzagalna, ki so prišli ponje člani »furmanskega« čeha. Če kak voznik ni vozil vode pri požaru, jih je dobil 25, kdor je bil pa prvi pri požaru, pa srebrn tolar, tisti, ki je prvi pripeljal sod k ognju, je dobil dva, drugi poldrug, ostali so pa dobili po tolarju.

»Osnutek za požarni red« iz XVIII. stoletja odreja tako:le:

1. Vodstvo gašenja ima župan z mestnimi oficirji (uradniki), če pa njega ni, pa mestni sodnik.
2. Ta mora s svojimi pomočniki pregledati vsako četrtletje dimnike in kaznovati posestnike ali dimnikarje, če niso v redu.
3. Vsak hišni posestnik mora imeti pod streho vedno poln čeber vode, kdor ga nima, plača cekin kazni.
4. Strogo je prepovedano imeti v mestu čez en voz mrve ali slame in še to le na varnem. Prepovedano je tudi po podstrežjih shranjevanji les in tako orodje ter stvari, ki se rade vnesajo.
5. Gosposke, samostani, seminarji, gostilne in sploh premožne hiše morajo imeti po eno ali dve ročni brzagalni iz medu štirim usnjatimi vedri in sod.
6. Kdor ognja takoj ne naznani mestni straži ali kakorkoli glasno ne javi ali ga celo prikriva, je po premoženju kaznovan s 14, 12 ali 3 dukati, oni brez premoženja pa gredo četrt leta v ječo in prisilno delavnico.
7. Požar v mestu se mora naznaniti s tremi, v predmestju pa z enim strelom na gradu.
8. Čuvaj javi ogenj podnevi z rdečo zastavo, ponoči pa z dvema lučima na oni strani grajskega stolpa, kjer gori.
9. Peki morajo svoje pomočnike in učence poslati po lestve h »kamri« za kruh pod Tranco in v Rožno ulico, k Vicedomskim vratom pa gredo po lestve sodarski pomočniki in učenci.
10. Dimnikarji, zidarji, kamnoseki in tesarji ter vsi obrtniki, ki delajo z ognjem, kakor ključavničarji, kovači ostrog, kleparji in konjski kovači morajo priti s svojim orodjem k ognju in takoj, ko se pokaže nevarnost, porušiti sosednje strehe.
11. Nosači nosil — zaradi kratkega blata in razdrtih cest so gospodo nosili v posebnih pokritih stolihi — morajo na rotovž po vedra in jih zaradi naglice na drogovih znositi k požaru.
12. Vsi vozniki in lastniki konj morajo voziti vodo. Kdor prvi pripelje brzagalno k ognju, dobi 12 goldinarjev, drugi 6 gld., tretji 4 gld., za prvi sod vode pa 6 gld., za drugi 4 gld. in za tretji sod vode 2 goldinarja.
13. Kdor oddaljenejših hišnih posestnikov ne pošlje takoj posla s škafom k požaru, plača cekin.
14. Tretjina trnovskih malih čolnarjev mora takoj brezplačno odvesti v bližino reševati opravilo in imetje in pomagat zajemati vodo, drugi dve tretjini pa v gredo v glavno carinarnico na Bregu in v dvorec, dve tretjini večjih čolnarjev hiti k ognju, ena tretjina pa v carinarnico in dvorec. Polovica krakovskih ribičev mora iti v križevniški samostan kot k svojim gospodarjem, druga polovica pa k požaru.
15. Pri soli in sodih zaposleni delavci morajo goniti vodo iz velikih brzagaln.
16. Pomagati pa morajo tudi vsi meščani, ki niso v premenovanih čehih, ker gre tudi za rešitev in varstvo njihovih hiš.
17. Duhovščina naj odpre cerkve, da ljudje spravijo imetje na varno in naj tudi skrbe za njo.
18. Stražo pri mestnih vratih postavlja krznarski in tkalski čeh, drugače plača cekin kazni.

V primeri s temi predpisi pomeni velik napredek stanovska požarna komisija, ki je bila ustanovljena za vlade Marije Terezije. Kako so prej zbirali denar za nabavo gasilnega orodja, ni znano. l. 1773. je bil pa ustanovljen poseben fond, ki je moral vanj plačati vsak na novo sprejeti meščan 3 gld.

Prej so gasilci tavalji v temi po mestu, dokler niso prižgali v gasilski shrambi shranjenih bakelj, po naredbi iz l. 1790. je pa moral imeti vsak hišni posestnik pripravljeno svetiljko, da so z njimi ob požaru razsvetlili ulice in ceste.

Po posebnih naredbi požarne komisije je pri gašenju moralo pomagati tudi vojaštvo. Straže so ogenj javile s streljanjem in poveljnik glavne straže je skrbel, da so bile z bobnanjem alarmirane vojašnice in obveščeni general, komandant polka in oficir požarne rezerve, ki je s pravkar s straže došlim moštvom in s 3 tesarji vsakega bataljona šel k požaru, kjer je postavil straže pri rešenih predmetih in se zgovoril s požarnim komisarjem, ki so ob požarih nosili rdeče pentlje ali perjanice na pokrivalih, zaradi razdelitve tesarjev. Če je bil pa tržni dan, je ta oficir poslal na trg podoficirja, ki je napravil na cesti in pred rotovžem prostor za brzagalne in dovoz vode. Po tej naredbi so se morali zbrati takoj vsi polki in bataljoni na glavnih trgih mesta. Vojaštvo pa ni smelo priganjati me-

ščanov in kmetov k nošenju vode s silo, temveč le s prigovarjanjem.

L. 1780. je izšel pravilnik, da sta morala biti pri cevi brzagalne št. 1 dva ključavničarja, polnil je brzagalno krojaški čeh, gonil pa pekovski čeh. Brzagalno št. 2 so polnili sodarji, gonili so jo pa pozamentrirarji in jermenarji. Pri 3. brzagalni so bili čevljarji, št. 4 so pa gonili krznarji in roko- vičarji in polnili knjigovozni ter steklarji. Brzagalno št. 5 so končno gonili barvarji in irharji, polnili so jo pa z vodo zlatarji, srebrarji, koljarji in izdelovalci cinaste posode. Poveljeval je pri vsaki brzagalni po en član občinskega sveta.

Poleg teh mestnih brzagaln so bile v mestu tudi deželne brzagalne. Pri 1. so bili zaposleni ribiči in čolnarji, pri 2. pa čolnar-

ji in ribiči, 3. so gonili krčmarji, polnili so jo pa pasarji, sedlarji, vrvarji in padarji. Deželna brzagalna št. 4 je bila za dvorec, št. 5 pa za grad, gonili so ju pa klobučarji in izdelovalci čepic in polnili pa lasuljarji. Pri 7. in 8. brzagalni so bili trgovski pomočniki in učenci. Razen teh brzagaln je imela deželna oblast še štiri »angleške« brzagalne.

Za vsako gasilno shrambo je bilo šest ključev: tri so imeli shranjene najbližji sosedje, tri so pa hranili razni uradniki.

Sele pred 60. leti je bilo ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo, ki nas uspešno varuje ognja in nesreče. Ob jubileju požrtvovalne ljubezni do bližnjega zaslužijo prostovoljni gasilci splošno zahvalo in čestitke.

Božidar Jakac slika po Ameriki

Zaneslo ga je v najodličnejšo ameriško družbo, do prezidenta Hoovera pa še ni prišel

Ljubljana, 2. avgusta.

Ākademski slikar Božidar Jakac iz Novega mesta se z uspehom uveljavlja v Ameriki, kakor je razvidno iz naslednjem pismu našemu uredniku.

Washington, 14. junija.

Marsikdo v starem kraju ne bi zamenjal z menoji, če bi mu bil znan pravi položaj. Treba je imeti 100% potrpljenja za 1% uspeha. Danes sem ti nameraval napisati daljše poročilo, a me vedno motijo. Zadnje dni portretiram v olju osebnega Hooverjevega prijatelja in mi gre za to, da pridem po tem portretu do Hoovera (Vesti, da Jakac že portretira ameriškega prezidenta, so bile torej preuranjene. — Opomba uredništva.)

Jakac slika v Lincoln Parku v Washingtonu.

Prejmi najprišrčnejše pozdrave tam daleč preko morja, kjer vendar še vodi življenje srce in ni vse samo račun in mrzel stroj. Smola je, da sem preveč človek in ne trgovec...

Washington, 23. junija.

Te dni se je moj položaj precej spremenil. Portret, ki sem ga skoraj dokončal, je povzročil, da mi zaupajo. Dobil sem že naročil in med njimi so naročila težkih milijonarjev! V ponedeljek bom portretiral enega izmed desetih državnih tajnikov — ministra, ki je obenem Hooverjev osebni svetovalec — tako mesto je imel Hoover, preden je postal predsednik. Ta minister ima »Department of Labor«, od katerega je odvisno moje bivanje v Ameriki. Po mr. Davisu edino lahko pridem do Hoovera. Zaenkrat imam toliko naročil, da lahko krijem stroške, ki niso majhni — do 300 dolarjev jih je. Čež 100 dolarjev me je stal samo material. Za začetek bom dobil za risbo 50 dolarjev.

Včeraj sva dobila z menažerjem mr. Družino — mislim, da kot prva Slovenca — permanentno vstopnico za višjo in nižjo državno zbornico. Seveda sva takoj prisostvala svečani recepciji admirala Byrda, ki se je vrnil z južnega tečaja. Neskončna vrsta poslancev in senatorjev, žen, ki jih nikjer ne sme manjkati, in še otrok po vrhu se je pomikala mimo ju-naka v beli admiralski obleki in stiskala in stresala ubogemu Byrdu roko. Zdelo se mi je, da je bil že ves nesrečen — ko je šel na hodnik mimo mene, je bil ves rdeč in obraz. Da ženske nisoogle od njega, čisto dobro razumem, ker je v resnici fejš fant.

Prav rad bi bil danes doma — vi mene zavidate, jaz pa vas. Dostikrat se želim mirnega koticika, magari ne vem v kateri naši hosti. Po moji sobi doma mi je tudi dolgčas in prav prijetno bi se mi zdelo sedeti v naši gostinski sobi v domačem razgovoru. Tu je vse preveč napeto življenje. Vedno moram paziti, kaj in kako govorim — dostikrat je treba iti preko svojih čustev. Z Američani občevati je težko, treba je biti zelo previden. Moj tajnik jih pozna imenitno in dostikrat se moram sam pri sebi smejeti, kako jim zna na dušo pahiti.

Washington, 26. junija.

Odpirajo se mi nove možnosti, zopet so se zavzele ženske vame in zna biti res kaj iz tega. Stvar vodi neka znana politična pisateljica, ki ima zveze z vsemi prav do Hooverja. Zavzela se je zame, ko sem slikal kongresmana Knutsona. Hotela je,

da slikam vice - prezidenta, ko pa je bila na potu k njemu, se je spomnila, da bi bilo pametnejše, če se loti njegove sestrične, ki je »hotela, t. j. dvorna dama, oziroma še več, ker sprejema visoke goste: diplomate, kralje itd., in je torej najvišja dama v ameriški »society«. Je že govorila z njo in jo v kratkem obiščem.

Washington, 8. julija.

Dne 4. julija, ko je v Ameriki največji narodni praznik, smo imeli zvečer veliko slavnost okrog velikanskega obeliska, postavljene v spomin Washingtonu. Seveda parade zastav in neskončno dolgih in pompoznih govorov ni manjkalo. Lepo je bilo opazovati stotoisotoglavno množico, ki je gledala umetni ogenj — privlekli so velikanske kanone, ki so grmeli v krasno julijsko noč na majhen otroški balonček, ki sta ga obevala 2 ogromna reflektorja in naj bi označeval sovražne aeroplane. Za tem so zažarele iz umetnega ognja narejene figure narodnih junakov. Ogromne množice ljudi so se nato pomikale po ulicah; zameglemih s smodnikom — toliko ljudi še nisem videl skupaj.

Drugače imam vsak dan kaj novega. Vedno dirjam, da včasih še jesti nimam časa. Danes sva z Družino šele ob 5. polpodni kosila. Družina je bil še celo brez zajtrka. Zjutraj sem imel razgovor s pisateljem Stanlevem Olmstedom, umetnostnim kritikom »Washington Herald«. V nedeljo bo moj življenjepis s sliko v tem uglednem listu.

Včeraj sem končal portret senatorice Goar. Danes me je obiskala njena hči v mojem velikem studiju v Corcoran galeriji. Poročena je z znanim aviatikom, poznava osebno Lindberga in bi rada, da portretiram prekoceansko letalko Erhart, ki je njena dobra prijateljica. Povabljen sem tudi v New Yorku na več strani, k samim odličnim ljudem. Zadnje dni sem slikal tudi hčer kongresmana Nolana iz Minesote in me tudi vabilo v Mineapolis. Delal sem tudi kongresmana in letalskega majorja Maasa, ki je dober prijatelj Lindberga, s katerim je že večkrat skupaj fračal.

Washington, 13. julija.

Pravkar sem pregledal cele kupe naših listov. Kar inako se mi stori, ko se zamislim v naše lepe kraje in kar v glavo mi ne gre, da sem tako zelo daleč. Vidim, kako raste zanimanje za mojo Doleniško, kako vstaja iz spanca in v duhu sem na mostu, ob Krki in naše solnce blagodejno obevsa vso to nebeško krajino. Presenečen sem nad tolikimi podobami in vsako si ogledujem ob blizu.

Kako odmeva moj korak, to je korak slovenskega romarja v tej trdi tujni, lahko spoznaš iz priloženega članka v današnji nedeljski številki največjega washingtonskega lista. Ne čudi se naslovu — naredili so me za Srba. (Štirikolonski članek z naslovom »Young Serb Artist Does Line Studies« v »The Washington Herald« vsebuje Jakčvo biografijo, zgodovino Srbije in oris Jakca kot umetnika. Članek Olmsted se izraža o Jakčevi radirungi »Moja mati« bolj laskavo kot o najznamenitejši ameriški sliki, Wistlerjevi »Materi«, kar je v razmerju z neomejenim samoljubjem Američanov velik poklon. Wistlerjeva »Mati« je tako popularna, da imajo reprodukcije te podobe razstlavljene v vseh oknih na maternih dan. Opomba ured.)

V drugem članku v »Washington Post« so pa mene in Dr. Pitamica naredili kar za Čehoslovaka. e

Washington, 15. julija.

Davi sem še spal, ko me je poklical telefon iz poslanštva, naj pridem čimprej tja, da bosta v tridesetih minutah prišli senatorica Goar in njena hči Mrs. Vidal, ki je poročena s vice - prezidentom nove zračne linije Washington - Philadelphia - New York. Nisem dolgo čakal, ko je že stal krasen avto pred poslanštvom, a je bila v njem hči Mrs. Vidal sama. Rekla je, da matere ni mogla spraviti, da se boji. V mestu sta med potjo prisleda njen mož in njegov prijatelj in že smo dirjali na letališče. Tam je že čakalo veliko, temno rdeče in zlato pobarvano letalo s tremi motorji.

Z Mrs. Vidal sva sedla na zadnja dva sedeža, vsak na eno stran, v sredi je bil ozeč, a vendar dosti prostoren hodnik. Pilot je sedel spredaj na konci, na vzvišenem mestu. Prav udobno se je sedelo kakor v kakem avtobusu, samo s to razliko, da sem se moral privezati s pasom za sedež. Le sedem nas je cedelo, več sedežev je ostalo praznih. Zabrneli so motorji, a vendar ne tako, kot se to sliši zunaj.

Ne navadno čudoviti so pogledi iz aeroplana na zemljo, ki se koplje v solncu — vse je tako majhno, tako čudovito izrisano. Filmal sem in se pogovarjal z gospo, ki ji je bilo všeč, da se nisem bal. Novinarji, ki so se vozili z nami, so opazovali

skozi okna mesto pod nami in fotografirali v globino.

Iz pogovora z Vidalovo sem spoznal, da se bolj nesreče — baje en motor ni deloval. Jaz tega nisem mogel opaziti, ker se je propeler proketo naglo vrtel. Iznenada smo se pogreznili in gospa mi je povedala, da smo v prosluli »zračni luknji«. K sreči ni bila prehuda.

Ko je bil moj prvi polet po zraku končan — do danes se še nisem vozil z aeroplanom — sem se globoko oddahnil. Ta polet pa ni bil le prvi zame, temveč v nekem oziru za nas vse. Preleteli smo linijo, ki se službeno odpre 15. avgusta.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 2. avgusta 1930, katoličani: Porciunkula, pravoslavni: 20. julija: Iljin dan.

Jutri: Nedelja, 3. avgusta 1930, katoličani: 8. pobnik, pravoslavni: 21. julija: Simeon.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Singing fool.
Kino Ideal: Lulu.
Gasilska proslava na igrišču Ilirije.
Gasilska razstava in umetniška razstava na velesejmu.
Družabni večer in ples na Bellevueju.
PRIREDITVE V NEDELJO
Kino Matica: Singing fool.
Gasilske proslave.
Gasilska in umetniška razstava na velesejmu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg.
Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar. Spodnja Šiška.

Iz Celja

— Dežurno lekarniško službo v Celju vrši od danes do vključno petka 8. avgusta lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— Čehoslovaški gasilci na poti skozi Celje. Včeraj popoldne so se peljali skozi Celje v posebnih vagonih, ki so bili priključeni rednemu ljubljanskemu brzovlaku, čehoslovaški gasilci. Na celjskem peronu jih je pričakovala večlanska deputacija gasilcev iz Celja in iz Gaberja pri Celju. V pozdrav so jim izročili več krasnih šopkov, velika množica prebivalstva pa je privedila dragim slovenskim gostom prisrčne ovacije. Goste je spremljal I. podpredsednik JGZ g. Vengust iz Celja in sicer že od Maribora dalje.

— Skof dr. Jeglič v Celju. Včeraj popoldne ob 13.44 je prispel v ljubljanski brzovlakom v Celje upokojeni ljubljanski knezoškof in tit. nadškof dr. Anton B. Jeglič v spremstvu škofa dr. Rožmana. Takoj po prihodu se je napotil visoki dostojanstvenik k očetom lazarjem v samostan na hribu sv. Jožefa, kjer bo opravil 3 dni duhovne vaje. Na pragu samostana ga je pozdravil upokojeni celjski gimn. profesor g. Kardinar in mu izrekel dobrodoščilo. Škof dr. Rožman se je vrnil takoj popoldne s tržaškim brzovlakom v Ljubljano.

Naznanilo preselitve

Cenjenim strankam vljudno naznanjam, da sem preselil svojo autodelavnico iz Matije Gubca ulice

v lastno hišo na Mariborski cesti št. 11

nasproti Sokolskega doma in se priložam za nadaljnjo naklonjenost.

Autodelavnica

R. Perdan. Celje

— Zrtev žalostne usode. Predvčeršnjim je bila retirirana v Gaberju na ulici 30letna brezposelna in slaboumna sirota Stefanija K., rodom iz Westfalije, kjer še živi njen oče kot upokojen rudar. Dekle je prišlo do predlanskega v Celje in blodi od hiše do hiše. Pristojna je Stefanija v občino Sv. Jurij ob Taboru, kjer pa noče prebiti. Usojena ji je pot pomilovanja vredne desetnice. Dasi je bila že izgnana iz mesta, se še vedno vrača vanj in se izživlja med najprejtrjšo družbo na periferiji. Zaenkrat je bila zopet izpuščena.

— Vsi lastniki srečk dr. raz. lotertije, ki so kupili srečke v celjski podružnici »Jur-trac«, se nujno opozarjajo, da bo žrebanje v II razredu že 7. avgusta in da morajo biti srečke obnovljene najpozneje do 5. t. m., ker bodo sicer prodane številnim drugim interesentom.

Elegantnega gospoda

naredi obleka, izdelana po meri v modnem salonu

J. KURILJ

Ljubljana, Novi trg št. 1

Najboljši blagovi vedno v za-logi.

Ljubljana v znamenju gasilskih svečanosti

Z velikim navdušenjem je sprejela Ljubljana bratske zunanje in domače gasilske čete

Ljubljana, 2. avgusta. Sveti Florijan ima svoje gasilce rad. Od včeraj, ko so se pričeli kongresni dnevi, sije nad Ljubljano s prijetnim žarom božje solnce in praznično oblečena naša prestolnica se prijazno smehlja dragim gostom in domačinom. Po ulicah vlada živahno vrvenje, povsod se blišči gasilske uniforme, pol gasilske Evrope je takorekoč zbrane v Ljubljani. Poleg dostojanstveno informiranih Čehoslovakov in Poljakov je opaziti elegantne Francoze in Belgijce, v diskretno črni unifor je tu zastopnik daleke Litve z evropskega severa, živahen Portugalca se pojavlja s vojimi živimi oznaki, vmes pa živopisna raznobarvna jugoslovenskih krojev, ki še niso izenačeni. Brate z juga — Hrvate in Srbe — Ljubljana posebno rada vidi pri sebi.

Kako pristržno so nam dobrodošli vsi, so pokazali včerajšnji sprejemi in ovacije, ki so jih bili deležni na današnjih svečanostih.

Včerajšnji dan je bil dan pozdravov in medsebojnega spoznavanja, danes je bila centralna točka proslava 60 letnice ljubljanskega gasilnega društva in pijetete, jutri bo dan gasilskih manifestacij, ki obetajo po vsem, kar se čuje, biti ogromne.

Sprejem Čehoslovakov

Včeraj so prispeli s slovenskega severa gostje in sicer v treh skupinah. Iz Slovaške je prišla skupina še zjutraj v Ljubljano, druga sestavljena iz Moravanov je prispela s popoldanskim dunajskim brzovlakom, tretja s tovariši iz Češke pa s popoldanskim gorenjskim brzovlakom. Sprejema na kolodvoru so se udeležili župan dr. Puc z občinskim svetnikom Likozarjem, zastopnik JSS mag. svetnik dr. Fux kot oficijelni zastopnik čehoslovaški konzul dr. Resl z vicekonzulom Cihelko, zastopnik Čehoslovaško-jugoslovenske Lige: bivši minister dr. Kramer, dr. Klepac, prof. dr. Lah in R. Juvan, zastopnik Čehoslovaške Obce Skružny in zastopniki kongresnega odbora kakor tudi zastopniki raznih gasilskih društev doma in v inozemstvu, ki so prispeli v Ljubljano včeraj popoldne.

Prvi so pripeljali Moravani z dunajskim brzovlakom. Godba »Zarje« je zasvrala čehoslovaški himni »Kde dumov moj« in »Nad Tatro se bliska«. Mogočno je zadonel pozdrav množice došlim gostom, ki so živahno odgovarjali navdušenim klicem. Pol ure za tem je privozil na postajo gorenjski brzovlak, ki je pripeljal gros gostov iz Češke: 286 članov česke gasilske zveze, s krepko samaritansko četo 30 mož. S to skupino je prispel tudi g. Seidl, starosta slovenske gasilske zveze. Pozdravne govore so imeli v imenu Jugoslovenske gasilske Saveza g. Josip Turk, čehoslovaški konzul dr. Resl, župan dr. Puc, v imenu čehoslovaško-jugoslovenske Lige bivši minister dr. Kramer, v imenu JSS dr. Fux in v imenu čl. Obce g. Skružny.

Po pozdravnih besedah se je razvil spredov po Masarykovi in Miklošičevi cesti mimo Prešernovega spomenika pred Mestni dom. Vse ceste so bile zastavljene z množicami ljudstva, ki je vzklikalo došlim gostom.

Dve podoknici in bakljada

Svečan uvod v gasilske svečanosti je bila sročna bakljada po mestu, sijajna razsvetljava Mestnega doma ter bengalčni ogenj na gradu. Okoli 20. so se začele zbirati pred Mestnim domom, ki je bil ves razsvetljen, na vrhu pa sta žareli letnici 1870 — 1930, velike množice občinstva, ki so nestršno pričakovale, kdaj krene gasilska povorka po mestu. Pred Mestnim domom so se začeli formirati oddelki gasilcev, ki so ob 20.30 krenili z godbo »Zarje« na čelu po Vodnikovem, mestnem in Starim trgu čez šentjakovski most na Breg pred hišo kumice Franje dr. Tavčarjeve. Za godbo je korakalo starešinstvo ljubljanske gasilske župe, za njim tehnični oddelki gasilcev, sledila je četa gasilskih naraščaj v krojih, nato pa člani gasilskih društev iz Ljubljane, Šiške, Barja, Viča in Most. V sprevedu so nosili mnogo lampijončkov tako, da je bila celotna slika zelo lepa.

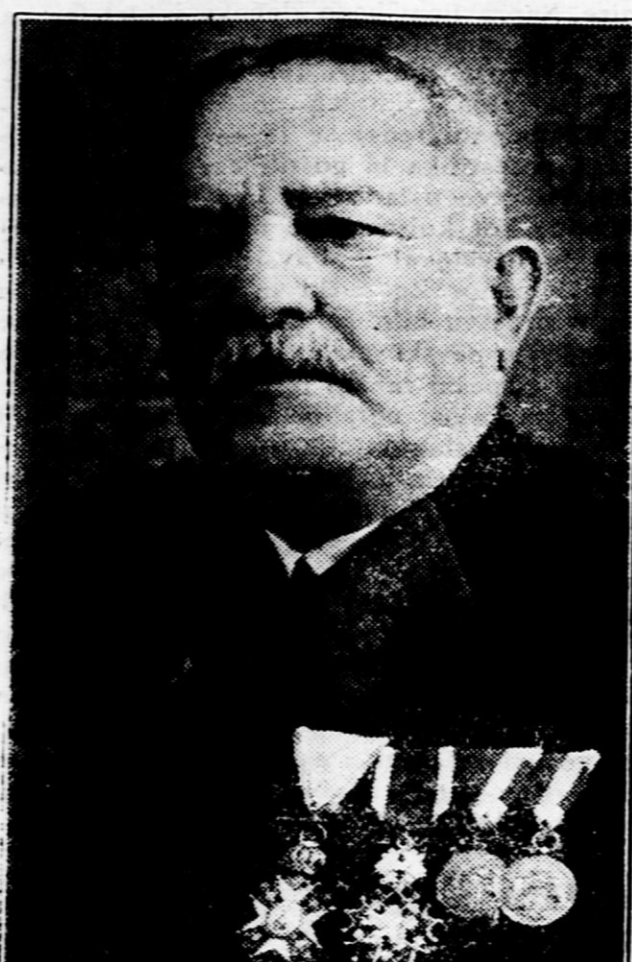
Povorka se je ustavila pred Tavčarjevo hišo, ki je bila razsvetljena z reflektorji. Tam se je bila zbrala ogromna množica ljudi. Pevski ljubljanskih pevskih društev so pod vodstvom g. Zorka Prelovca čustveno zapeli »Bodi zdrava domovina«, »Zarja« pa je zaigrala več ubranih komadov. Posebna deputacija gasilcev je odšla h kumici in se ji poklonila.

Takoj nato so se čete znova strnile v povorko in krenile preko Brega in Turjanskega trga, po Gosposki ulici čez Kongresni trg, kjer je bila zbrana večšotoglavna množica, ki je gasilec prirajala pristržno ovacije. Preko Selenburgove in Prešernove ulice ter Sv. Petra ceste je povorka krenila na Vidovdanske ceste pred hišo staroste JGZ Josipa Turka. Tudi tam se je zbrala velika množica občinstva. Na oknu se je pojavil starosta Turk, ki je bil deležen pristržnih ovacij.

Združeni pevci so pred hišo, ki je bila vsa razsvetljena in okrašena, najprej zapeli »Triglav moj dom«, »Zarja« je zaigrala serenašno koračnico »Vetulio«, nato pa so pevci še enkrat zapeli prelepo himno »Buči morje adrijskosc«. Himna je mogočno od-

Adolf Seidl, starosta slovenske in čehoslovaške gasilske zveze

Josip Turk, starosta JGS

mevala po trgu in napravila na vse najgloblji vtis.

Starosta Josip Turk se je pristržno zahvalil za čestitke in pozornost, ki jo izkazuje občinstvo gasilstvu, zlasti pa ljubljanskemu društvu ob njegovi obletnici. Predstavil je občinstvu še starosto českih gasilcev Seidla, tajnika Machačka in najstarejšega slovenskega gasilca Stedla ter zaključil govor z željo, naj občinstvo ohrani gasilec svoje simpatije in naj jih vedno podpira.

Nato je spregovoril starosta českih gasilcev Seidl izjavljajoč, da ga iskreno veseli,

da se more udeležiti proslave 60letnice ljubljanskih gasilcev, zlasti pa je poudarjal važen moment, da so slovenski gasilci sedaj svobodni državljani in se udeležujejo kongresa na svobodnih tleh prekrasne Jugoslavije. Zaključil je svoj govor s krepkim »Na zdar«, gasilske čete pa so gromko odvrnile »Na pomoč!« Občinstvo je starosto českih gasilcev vihamo aklaniralo.

Čehoslovaški gostje in več drugih oddelčnih zastopnikov naših gasilskih društev je bilo povabljenih k starosti Turku na banket.

Pomemben gasilski jubilej

Svečana proslava 60 letnice Prvega prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani

Danes ob 9. dopoldne se je vršila v Mestnem domu proslava 60 letnice Prvega ljubljanskega gasilnega društva, ki reševalnega društva. Proslave so se udeležili zastopniki raznih gasilskih društev iz Slovenije in ostalih krajev naše države, kakor tudi iz inozemstva. Med odličnimi gosti smo opazili: zastopnika bana dr. Grassellija, dvornico damo dr. Tavčarjevo, ministra dr. Kramerja, župana dr. Puc, podžupana prof. Jarca, nadsvetnika Jančigaja, občinskega svetnika Likozarja in mestnega fizika dr. Busa, ljubljanski konzularni zbor z generalnim konzulom dr. Pleinertom in konzuloma dr. Beslom ter dr. Dubarjem prof. dr. Delencu, viš. drž. pravdnika dr. Grassellija, zastopnike Jugoslovenskega sokolskega saveza dr. Fuxa, Krapeža in Fle-

coske gasilske zveze Guesneta in vse druge delegate, kumico dvornico damo Franjo Tavčarjevo in narodno ženstvo in je nato imel naslednji slovnosti govor:

Govor staroste g. Turka

Cestita gospoda!

Kot načelnik prvega ljubljanskega prostovoljnega in gasilnega reševalnega društva vas pristržno pozdravljam ter vam klicem radostno dobrodoščilo.

Bodite mi pozdravljeni vsi vi, ljubljani gostje, ki ste se odzvali našemu vabilu ter prišli danes med nas k praznovanju naše kratne slave.

60 let je poteklo, kar je tedanjí mestni župan dr. Josip Zupan pozval ljubljansko prebivalstvo, naj se po zgledu drugih sve-

institucijo: v prostovoljno gasilno in reševalno društvo.

Kaj znači to društvo za mestno občino ljubljansko in njeno prebivalstvo, ve vsakdo ki le malo pozna delovanje, namen in smoter prostovoljne gasilske organizacije.

Milijone in milijone narodnega premoženja je že društvo otelo pogubi v dobi svojega obstoja.

Koliko in kako strašnih požarov so že omejili ljubljanski gasilci, koliko imetja in premoženja so že rešili.

Ni bilo požara, ni bilo povodni, ni bilo potresa, ni bilo katastrofe in nezgode v Ljubljani, kjer bi ne nastopili ljubljanski gasilci in ne bi krepko ter junaško posegli vmes.

Bile so neverjetne žrtve, o katerih čujemo danes le še v pravljicah.

Koliko tisoč in tisoč, da milijon in še več ranjencev in bolnikov pa so neutrudljivo ljubljanski gasilci prevezali in prenesli v bolnice in iz bolnic med svetovno vojno!

Da težko in naporno je bilo to 60letno delovanje ljubljanskega gasilstva, vendar pa polno tolažbe in pomoči, polno junaštva in kreposti, polno svetega navdušenja za zvisnega gasilskega idejo. S krvjo svojih vnetih članov je društvo dokazalo, da dobro čuva in hrani evangelij, ki ga je prejelo od svojih ustanoviteljev, da njegovi člani niso paradni gasilci, ampak možje, ki ne žrtvujejo le svojega zdravja in svojih moči, temveč tudi svoje življenje za srečo in dobrobit svojega bližnjega, svoje okolice in svoje ljubljene domovine.

Ljubljansko gasilno društvo je matica slovenskega srca, da tudi jugoslovenskega gasilstva sploh, kajti ono je po svojih agilnih prvobornih razširilo gasilsko misel širom cele naše domovine.

Od svojega začetka do danes je društvo živelo in delovalo izključno le za narodno blaginjo ter ni nikdar krenilo s poti, ki so mu jo začrtali njegovi veliki ustanovitelji.

Ceprav živimo v dobi krutega boja za vsakdanji kruh, ceprav brodimo po ogabnih materialističnih mlakužah, vendar lahko s ponosom trdimo, da v kljub temu ideja prostovoljnega gasilstva še vedno uspeva, kajti naše društvo šteje danes po 60 letih svoje obstanka še vedno nad vse častno število vrlih mož in mladeničev, ki se hočejo prostovoljno in brezplačno žrtvovati delu iz ljubezni do bližnjega in do svoje ljubljene očetnjave.

Zagotavljam vas čestita gospoda, da no ljubljanski gasilec ostal zvest svojim prednikom, da bo ostal junaški in neustrašen borec doma, ostal pa bo tudi zvest in zanesljiv prijatelj in drug vsem gasilecem sveta, zlasti pa bo ohranil trajne bratske vezi z vsemi slovenskimi gasilci.

Prosim vas, čestita gospoda, sprejmite to naše odkritosrečno zagotovilo in podpirajte nas v naši plemeniti borbi za nesebično ljubezen in pomoč

Zdravo!

Za Turkom je govoril tajnik Prvega ljubljanskega gasilnega društva in reševalnega društva g. Gostiša, ki je prebral listo odklikovanj. Odklikovali so: stolni kanonik g. dr. Mihael Opeka za častnega člana in mestni fizik dr. Bus za častnega člana s spominski kolajnama pa: Adolf Seidl, pred-

zahvalil načelniku g. Turku povdarjajoč, da je današnji dan slavlja tudi dan Turkovega slavlja. Zupan dr. Puc je nato prebral listo onih gasilcev, ki jim je ljubljanski občinski svet podelil čast ljubljanskega meščana. Iz njegovih rok so prejeli meščansko diplomu gg. Breskvar, Kadunc, Tomaž Kavčič in Anton Kavčič, Sever Ivan in Anton Zgone.

Ko se je v imenu novih meščanov zahvalil gasilec Breskvar, so imeli kratke govore, v katerih so pristržno čestitali Prvemu ljubljanskemu gasilskemu in reševalnemu društvu k njegovi 60 letnici: predsednik vseslovenskega gasilskega saveza Seidl, predsednik poljskega gasilskega saveza ing. Twardo, tajnik vseslovenskega gasilskega saveza Machaček. Pomemben je bil govor zastopnika jugoslovenskega sokolskega Saveza g. Krapeža.

Govor zastopnika JSS

Velescenjeni gasilci!

V čast si štejem, da vam zamorem častitati v prihki vašega jubileja o prihki vaše 60 letnice in razvijtu prapora, v imenu Sokola Kraljevine Jugoslavije

Zgodovina vašega delovanja v 60 letih je velika, polna požrtvovalnosti, poguma in pa bratske ljubezni.

Vprašam vas, dragi mi gasilci, kje ni pa človek prisvoji, okrepi, ravnokar imenovane lastnosti. Odgovor je enostaven, v sokolskih telovadnicah, tam dragi moji je hram vseh imenovanih lastnosti, katere vi pri vsaki prihki pokazate.

Biti član tako požrtvovalne človekoljubne organizacije, kakor je ravno vaša, je vreden le tisti, kateri je prepojen z lastnostmi, katere sem ravnokar omenil.

Pride pa čas, ko ni v plamenu hiša, vas, trg, mesto, pač pa domovina, tedaj pohitimo ramo ob ramo na kraj nesreče, ter damo vso svojo zmoglost, neustrašenost in bratsko ljubezen našemu bratu I. Sokolu, pokrovitelju današnjega kongresa, in celi njegovi hiši, Nj. Vel. kralju Aleksandru I.

Ter kličem Njemu in celi njegovi hiši ter vsem vam na pomoč krepki

Zdravo!

Ko so poleg navdušene ovacije kralju in kraljici hiši, so spregovorili zastopnik bolgarskih gasilskih društev Ninča Petev, zastopnik litvanske zveze g. Skulte, zastopnik mesta Prage Martinec, predsednik jugoslovenskega gasilskega saveza Herzić, zastopnica slovenskega narodnega ženstva ga. Šotova in zastopnik jugoslovenske gasilske zveze g. Vengust, nakar je bil slavnostni občni zbor v Mestnem domu zaključen. Častni gostje so se vpisali v posebno spominsko knjigo ter se podali na slavnostni prostor pred Mestnim domom.

Odklikovanje gasilcev

Z ukazom Nj. Vel. kralja je odklikoval predsedstvo vseslovenske gasilske zveze: z redom sv. Save III. reda inž. Stanislav Tvardovskij iz Varšave, predsednik gasilske zveze poljske republike, Josip Turk iz Ljubljane, starosta Jugoslov. gasilske zveze,

z redom sv. Save IV. razreda: Rihard Engelsberger, trgovec iz Krškega, predsednik kongresnega odbora JGZ, Josip Machaček, tajnik sovske gasilske zveze, Franc Pristovšek, upravitelj šole na Vrtači v Ljubljani, tajnik JGZ Ivan Stendte, posestnik iz Ptuja, predsednik gasilnega društva v Ptuju, Stanko Zaggar, mestni svetnik in predsednik prostovoljnega gasilskega društva v Križevcih. Kakor znano, je bil pred par dnevi odklikovan z redom sv. Save III. reda tudi predsednik SOZ g. Seidl.

Trak kumice Franje dr. Tavčarjeve

Ki je bil poudarjen gasilski zastavi, je izredno lepo delo. Narejen je iz rdeče težke svile. Na gornjem delu traka je vdela medalijon z ljubljanskim grbom v barvah. To delo je gobelin. Obkroža ga zlata vezetina. Pod medalijonom je državna trobojnica, obrobljena z zlato vrvice. Pod tem je napis, ki je vezan v zlato. Začetne črke so vezene v isti tehniki kakor čelniki starinskih aub in so zaradi tega zelo lepe. V začetnicah so vdlane emailirane folije, ki izgledajo kakor biseri in dragi kameni. Ob straneh visijo svilene trobojne vrvice. To prelepo delo je izvršil Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani.

Važna odredba

Kraljevska banska uprava dravske banovine razglašala: Na prošnjo Jugoslov. gasilske zveze, kongresnega odbora v Ljubljani, dovoljujem iz prehranjevalnih ozirov glede na pričakovani izreden dostop ljudi v Ljubljano, v nedeljo dne 3. t. m., da smejo ta dan v okolihu policijske uprave ljubljanske, za katere velja sicer nedeljski počitek, ves delovni čas obratovati trgovine z delikatesami in mlekarne ter pekarnice, prodajalne kruha, in da smejo celi ta dan izdelovati sveži kruh.

Trgovine z delikatesami smejo biti ta dan odprte do 21. ure. O tem naj se obvestijo zainteresirani obrtniki.

Perilo za gospode

Sraje ravnokar izgotovljene iz prvovrstnih modnih ceftjev od Din 65 do 120 bele šifon, zelo trpežne od Din 60 do 78 športne bele in drap od Din 60 do 85 spalne, prvovrst. platno od Din 80 do 88 spodnje hiše, la. gradl. od Din 32 do 56

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 29.
Prvovrstna izdelava! Dobro blago!

Prvo prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani

garja, starosta Jugoslovenske gasilske zveze Turka in člani predsedstva kongresnega odbora, češko delegacijo pod vodstvom staroste Seidla in Machačka, belgijsko delegacijo pod vodstvom Verdmeuna, Jamarja in Ramleta, zastopnika Pariza g. Guesneta, poljsko delegacijo pod vodstvom g. Twarda, zastopnika mesta Prage Martineca, zastopnika bolgarskih gasilcev g. Ninča Peteva, zastopnika litvanske zveze Skulte, starosta moravske deželne gasilske enote Rudolfa Ludviga, delegate bratislavske gasilske župe, namestnika staroste podkarpatske gasilske enote dr. Šimanovskega in načelnika Markovskega, zastopnika portugalske gasilske federacije Villerja, zastopnika českih »Narodnih listov« Mareka, zastopnika poljskega tiska dr. Kneblevskega, poveljnika beogradske požarne brame Milosavljevića, zastopnika Zveze gasilcev iz Baške Kanadjeva, staroste pančevaške gasilske čete dr. Ledza, staroste varaždinske župe ing. Trčka, predsednika hrvatskega gasilskega saveza Herzića, zastopnika bosanskih gasilcev Pintarja, nadalje zastopnika viš. dež. sodišča dr. Golie, zastopnika odvetniške zbornice dr. Žirovnika, ravnatelja Pokojninskega zavoda dr. Sagadina in policijskega upravnika dr. Guština, predsednika obl. odbora Rdečega križa dr. Krejiča, predsednika notar. zbornice Hudovernika itd.

Proslavo je otvoril starosta g. Turk, ki je uvodoma pozdravil starosto slovenske gasilske zveze Seidla, zastopnika poljske gasilske zveze ing. Twarda, predsednika fran-

čoske gasilske zveze Guesneta in vse druge delegate, kumico dvornico damo Franjo Tavčarjevo in narodno ženstvo in je nato imel naslednji slovnosti govor:

Veliko števílo dobrosrčnih in uvidenih ljubljanskih meščanov se je odzvalo temu pozivu in kaj kmalu je bilo ustanovljeno prvo gasilno društvo, kateremu je krepko in junaško stopil na čelo naš nepozabljeni meščan, blagopokojni tovariš Doberlet Fran, ki je ustanovil, organiziral in vodil naše društvo dolgih 13 let (od 28. III. 1870 do 7. V. 1889), nakar ga je za dobo 13 let (od 7. V. 1899 do 22. V. 1913) nasledil velezaslužni načelnik, istotako že blagopokojni tovariš Štrichel Ludvik, ki je društvo uspešno vodil do svoje prerane smrti (22. V. 1913).

Po njegovi smrti je društvo izbralo mene za svojega načelnika in vodil sem društvo do svetovnega prevrata (od 7. VI. 1913 do 20. VI. 1920), nakar so društvo za »kratko Mestno dobo 4 let (20. VI. 1920 do 18. V. 1924) načelovali pokojni tovariš Dintar Anton (od 20. VI. 1920 do 8. I. 1922) ter še živeča Križnar Ivan (od 8. I. 1922 do 14. V. 1922) in Hojan Janko (od 14. V. 1922 do 18. V. 1924) nato pa se je društvo ponovno zaupalo meni. Tako mi je danes častna naloga, da v imenu šestdesletnega jubilara pozdravim njegove mile goste in se iskreno zahvalim za tako častno in številno udeležbo.

Ljubezen do bližnjega, srčna želja pomagati trpečemu v nesreči, je združila pred 60 leti ljubljanske samaritane v velevažno

sednik vseslovenskega gasilskega saveza, predsednik francoske gasilske federacije g. Guesnet, predsednik poljske gasilskega saveza ing. Twardo, zastopnik mesta Prage Josef Martinec, tajnik vseslovenskega gasilskega saveza Machaček, starosta Jugoslovenske gasilske zveze Josip Turk, predsednik Jugoslovenskega gasilskega Saveza Marijan pl. Herzić, načelnik posavske gasilske župe Rihard Engelsberger, predsednik gasilskega saveza za Srbijo in Južno Srbijo ing. Trčka, podpredsednik hrvatskoslovenske gasilske zajednice Nikola Hribar, komandant hrvatsko-slavonske gasilske zajednice Ivo Gress, predsednik bosansko-hercegove gasilske zajednice Ilija Pintar, I. blaginik prostovoljnega gasilskega društva v Ljubljani Stanko Pristovšek, član iste gasilskega društva g. Janko Hojan, člani prvega prostovoljnega gasilskega in reševalnega društva v Ljubljani Ivan Perme, Fran Medič, Josip Lapajner, Ivan Tomažič, Anton Pritekelj, poveljniki ljubljanskih prostovoljnih gasilcev Milko Hojan, tajnik prostovoljnega gasilskega in reševalnega društva Engelbert Gostiša in namestnik poveljnika ljubljanskih prostovoljnih gasilcev Franjo Mešek.

Zupan dr. Puc se je v znešenem govoru spominjal društvene zgodovine in je zlasti povdarjal važnost, da si je društvo otrelo tujih vplivov in je postalo nacionalno. V imenu ljubljanske mestne občine se je zahvalil gasilec, da so vedno in točno vršili svoje človekoljubno delo ter se je obenem

Bojaki v Ameriki!

Naznanjam Vam, da je prevzela veletržnica „Sanitrol Chemical Products Co.“ New York City, 286 Fifth Avenue...

Dnevne vesti

— Poslanik Pešič pri predsedniku vlade Udržalo. Naš poslanik v Pragi general Petar Pešič je bil v sredo dopoldne pri predsedniku českoslovaške vlade Fr. Udržalo.

— Jugoslovenska razstava v Pragi. V sredo sta se mudila v Pragi zastopnika našega trgovskega ministrstva...

— Napredovanje v državni službi. Napredovali so za višje tehnične svetnike IV. a skupine I. kategorije: Srečko Juhn, Karol Orel, Leo Mencinger, Rihard Klemenčič in Adolf Stern...

— Desetdinarski srebrniki. Finančno ministrstvo namerava predlagati ministrskemu svetu, naj bi se bankovci po 10 Din zamenjali z 10dinarskimi srebrniki.

— Načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski, je odpotoval v London po službenem opravku.

— Pesebnega vlaka v Kočevje ne bo. Mnogi se nameravajo udeležiti jutri proslave 600 letnice Kočevja.

— Razpisane sužbe banovinskih kmetijskih uradnikov. Kr. banska uprava zetske banovine razpisuje natečaj za upravnika banovinskega posestva v Topolnici pri Baru...

— Trgovina z železino. STANKO FLORJANČIČ, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 35 priporoča svoje bogato zalogo razne kuhinjske posode...

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 16 z dne 2. t. m. objavlja zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državnem prometnem osebju...

— Zgraditev klančine na Grosupljem. Uprava državnih železnic namerava zgraditi na železniški postaji Grosuplje klančino.

— Mednarodni kongres geometrov. V septembru se bo vršil v Bernu in v Zenevi mednarodni kongres geometrov. Našo državo bosta zastopala vseučiliški profesor D. Andonovič in načelnik oddelka za kaster v finančnem ministrtvu St. Nedeljkovič.

— Tovariši iz svetovne volne! Naš tabor dne 19. avgusta nepreklicno, nas zopet zove k udeležbi. Zvesti tradicijam, se udeležimo vsi kot en mož.

— Zahvala. Krajevni odbor društva Rdeči križ v Guštanjju se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem darovalcem in nabiralkam dobrotokov...

— Smrtna kosa med ameriški Slovenci. V umobolnici v Milwaukee je 2. julija umrl 25letni Josip Savič. V umobolnici je bil že dve leti.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno. Včeraj je bilo po večini krajev naše države jasno.

— Obšoda zaradi nesreče v kamnolomu. V Splitu se je te dni vršila zanimivi razprava. Zagovarjali so se direktor kamnoloma in tvorničar cementa »Split« inž. Fridrik Graf, inž. Semper in nadzornik Milan Zore zaradi težke nesreče, ki se je pripetila lani 27. aprila.

— Umrli so v Ljubljani od 27. julija do 2. avgusta: Jakob Razinger, bivši sedlarski moister, 80 let, Japljeva ulica 2; Josip Bahovec, bivši veletržec, 79 let, Sv. Jakoba trg 7, Juh Bruno, dijak, 14 let, Erjavčeva cesta 28, Ema Raunacher, mestna učiteljica v pok., 69 let, Gradišče 11.

— Vlak povozil delavca. V sredo popoldne je v Crvenki vlak povozil predelavca Filipa Schäfferja. Mož je hotel tik pred prihodom vlaka prekoračiti prag.

— Dve žrtvi neurja na Hrvaškem. V Križevcih in okolici je te dni divjala strahovita nevihta, med katero je padala debela toča, ki je uničila v nekaterih krajih vso letino.

— Vlak povozil delavca. V sredo popoldne je v Crvenki vlak povozil predelavca Filipa Schäfferja. Mož je hotel tik pred prihodom vlaka prekoračiti prag.

— Dve žrtvi neurja na Hrvaškem. V Križevcih in okolici je te dni divjala strahovita nevihta, med katero je padala debela toča, ki je uničila v nekaterih krajih vso letino.

Privat. Detektiv. Zavod Rimska c. 9

Iz Ljubljane

— Iz Trgovine z delikatnim blagom in mlekarne smejo biti po nalogu g. bana jutri v nedeljo dne 3. t. m. z ozirom na gasilski kongres ves dan odprte.

— Iz Otvoritev poštnege urada Ljubljana 6. Včeraj je začela poslovati na Rinski cesti v hiši gospe Bahine nova pošta, na kateri je tudi brzojav in telefon.

— Iz Obnova zunanega lica ljubljanskih hiš. Na Smartinski (prej Kette-Murnovi) cesti je prebeljena prtilična oziroma enonadstropna Poljšakova hiša (št. 22).

— Iz Beneinska žrpanka na Dolenjski cesti. Te dni so začeli kopati svet pred Čišnovarjevo gostilno na Dolenjski cesti, da se napravi podzemeljski prostor za bencinski rezervoar.

— Iz Z mestnih ulic in trgov. Iz Semeniške ulice so izginila tista zopna »kurja očesa« ter je napravljen gladek tlak iz porfirnih plošč.

— Iz Z mestnih ulic in trgov. Iz Semeniške ulice so izginila tista zopna »kurja očesa« ter je napravljen gladek tlak iz porfirnih plošč.

—lj Manjše zidave in adaptacije. V Korytkovi ulici je v delu prizidek in adaptacija pri enonadstropni hiši (hiš. št. 21), ki je lastnina gospe Pavle Pleterške.

— Prost. gas. društvo v Zg. Šiški proslavlja letos 25letnico obstoja. V skromnih razmerah tedaj se je na pobudo idealnega posestnika in gostilničarja Ivana Pavšiča društvo ustanovilo.

—lj Christofol učni zavod, Ljubljana, vpisuje ves avgust in september vsak dan na Domobranski cesti 7. Vpisnina 20 Din; mesečna šolnina 120 Din, revni in pridni gojenci popust. Pouk prične 1. oktobra.

Dr. Igor Tavčar specialista za notranje bolezni na Bregu št. 8 ne ordinira od 1. do 16. avgusta.

—lj Umrli so v Ljubljani od 27. julija do 2. avgusta: Jakob Razinger, bivši sedlarski moister, 80 let, Japljeva ulica 2; Josip Bahovec, bivši veletržec, 79 let, Sv. Jakoba trg 7, Juh Bruno, dijak, 14 let, Erjavčeva cesta 28, Ema Raunacher, mestna učiteljica v pok., 69 let, Gradišče 11.

—lj Tečaj za konserviranje na dr. Krevkovi gospodinski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani bo od 18. do 23. avgusta t. l. 416

—lj Inventurna prodaja se vrši od 2 do 18. avgusta A. Sinkovec ml. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg. Glej današnji oglas!

—lj Christofol učni zavod, Ljubljana, vpisuje ves avgust in september vsak dan na Domobranski cesti 7. Vpisnina 20 Din; mesečna šolnina 120 Din, revni in pridni gojenci popust. Pouk prične 1. oktobra.

Advokat dr. Davorin Gros naznanja, da je otvoril advokatsko pisarno v Novem mestu v hiši ge. Stefanovič, Ljubljanska c. 257

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava«

v Ljubljani priredi ob petletnem jubilejnim obstoju svojega društva dne 15. avgusta 1930 kolesarske dirke na sportsnem prostoru SK Ilirije ob pol 2. uri popoldne.

Vse dirke se vršijo na prostoru SK Ilirije ob 15.30 uri. Prijave dirkačev do 11. avgusta do 18. ure v društveni pisarni, Karlovska cesta 4. Prijave za vse točke Din 10.—, poznejše prijave Din 20.—.

1. Vsak dirkač vozi na svojo odgovornost. 2. Dirka se po pravilih Koturaškega Saveza kraljevine Jugoslavije.

3. Dirka je odprta za vse člane klubov, kateri so vključeni v Koturaškem Savezu kraljevine Jugoslavije. 4. Fovratek na start se označi z daljšim vzpenjenjem. 5. Vsak dirkač dobi svojo številko z vplačilom po Dir. 10.—, ki se pri vrnitvi številke vrnejo. 6. Nalogom vodstva se ima vsak dirkač brezpogojno pokoriti. 7. Protesti se vpoštevajo najkasneje 15 minut po izvršeni točki z vplačilom zneska Din 50.—, kateri znesek se vrne, ako je protest odobren. 8. Vodstvo dirke si pridržuje pravico spremembe programa. Za kol. in mot. društvo »Sava« v Ljubljani: F. Batjel, predsednik; I. Rozina tehn. vodja; A. Gregorčič, tajnik.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Šotor Rdečega križa

Ljubljanski obl. odbor Rdeč. križa je dal ob priliki vseslovenskega gasilskega kongresa na trgu pred Narodnim domom postaviti novi bolniški šotor, ki zbujajo po svoji ličnosti in solidni vnanosti splošno pozornost občinstva.

Large advertisement for 'Inventurna prodaja' (Inventory Sale) from August 2nd to 18th, featuring a hand pointing to the text and the Soss logo.

Table listing various goods for sale, including damask fabrics, women's clothing, and household items, with prices and quantities.

H krstu rdečega tiča

Jutri bo krščeno drugo letalo našega Aerokluba, zgrajeno doma — Prvi je vodil novo letalo pilot Janko Colnar

Ljubljana, 2. avgusta.

Jutrišnji dan bo za našo mlado civilno avijatik, zlasti pa za letalstvo v Sloveniji, zgodovinskega pomena. Krščeno bo novo sportno letalo ljubljanskega Aerokluba, konstruirano in izdelano doma po načrtih inž. Stanke Bloudka. O konstrukciji, gradnji, dograditvi in prvih poletih novega avijona smo že večkrat poročali. Vendar pa hočemo mimogrede omeniti posebnosti in konstrukcijo novega letala.

Konstruktor inž. Bloudek se je držal načela moderne gradnje — čim manjša teža, tem manjši zračni odpor. Da to dosežemo, je treba konstrukcijo kolikor mogoče poenostaviti, t. j. posamezne večje teže po možnosti koncentrirati na eno točko. Drugo važno dejstvo je, da se ni uporabil sistem prostih kril, marveč so krila, katerih nosilci so križani, pritrjena z jeklenimi profiliranimi žicami na podnožje ali vozilo. Razumljivo je, da je zato tudi konstrukcija vozila drugačna. Posledica tega je, da ostane krilo kljub razmeroma mali teži odpornejše. Važno je bilo tudi nameščenje tankov. Tanki so bili odstranjeni iz letalčeve bližine in nameščeni v krilih. S tem je seveda varnost povečana in izključena eventualna nevarnost eksplozije bencina. Bencin črpa iz tanka v krilu avtomatična črpalka, če bi pa ta odpovedala, je letalcu na razpolago rezervni tank, ki je nameščen za motorjem. Bencina lahko vzame letalo s seboj za 4 ure.

Novi avijon je opremljen z motorjem Cirrus Mark II, ki je bil naročen v Angliji. Motor lahko razvija do 200 km hitrosti na uro — gre za specialni dirkalni motor — ima 80 HP, njegov akcijski radius znaša 600 km, plafon, t. j. dosegljiva višina, pa 4500 metrov. Že pri prvih poletih se je pokazalo, da so vsi ti podatki točni! Pilot Colnar doseže z njim povprečno 180 km na uro, in sicer zato, ker sila motorja zaradi propelerja, ki dela premalo obratov, ni izrabljena. Aeroklub je zato naročil v Angliji še en propeler.

Letalo je bilo nad leto dni v gradnji in je veljalo okoli 250.000 Din, za popravila pa je moral Aeroklub plačati okoli 20.000 Din. Sedaj je avijon gotov in jutri bo na svečan način krščen.

V zvezi s krščenjem prvega doma zgrajenega letala naj se spomnimo tudi moža, ki se je prvi dvignil z našim rdečim tičem v zračne višave. V mislih imamo prvega pilota ljubljanskega Aerokluba

Janko Colnarja

Colnar, ki je star 34 let, je gorenjska korenina. Rojen je bil v Radovljici, kjer je trgal tudi prve hlače v tamošnji osnovni šoli. Ko je izbruhnila vojna, je bil star 19 let. Bil je fant od fare in zato ni čuda, da so ga takoj vzeli k vojakom. Janko je moral seveda k Janezom. Pri Janezih pa ni ostal dolgo, poslali so ga v Dunajsko Novo mesto. Sklenili so namreč, da bo Janko pilot, za kar se jim je zdel primeren, ker je

nizke, bolj šibke postave. Colnar je celo leto delal v mehaničnih, motornih in mizar-skih delavnicah, kjer se je strokovno izobraževal, koncem leta 1916 pa je moral v pilotsko šolo in spomladi 1917 je že letal z vojaškimi aeroplani. V septembru istega leta je prejel tudi letalsko diplomo.

Na fronto je moral v viharnih pomladnih dneh leta 1918, ko se je letalja pripravljala na odločilni napad. Bil je pilot-fotograf. (Photograf-Einsitzer) in je moral kot tak čisto preleteti fronto ter fotografirati sovražne postojanke. Seveda je bilo to združeno z največjo nevarnostjo. Colnar je pa imel srečo in čeprav je bil na fronti polnih osem mesecev, je vedno odnesel zdravo kožo. Veljal je za enega najpogumnejših letalcev.

Konstruktor novega letala inž. Bloudek

Po prevratu je ostal Colnar aktivni vojaški letalec. Eno leto je ostal pri vojaški eskadri na provizornem šišenskem aerodromu, l. 1920 pa je bil premeščen v Novi Sad, od tu pa v Zagreb, kjer je ostal do l. 1923, nato pa je prošil za odpust iz vojaške službe. Leta 1924 je bil ustanovljen ljubljanski Aeroklub, kateremu se je Colnar takoj prijavil. Žal je Aeroklub po kratkem obstoju nehal delovati. Šele l. 1926 je Aeroklub zopet oživel in kupil leto kasneje svoje prvo letalo »Ljubljana«, s katerim leta Colnar od vsega začetka. Včasih je pilotiral tudi drugi izkušeni ljubljanski pilot, g. Gabrijel Vodišek.

Colnar o svojih poletih in novem letalu

Kot vojaški pilot je imel Colnar do vseh prilik letati z najrazličnejšimi letali. Letal je z vsemi vojaškimi letali razen s »Spadom«. Najboljši in najokretnejši avijon je po njegovem mnenju »Berg«. O novem letalu našega Aerokluba pravi, da mu je zaupal že od začetka glede na konstrukcijo in delo. Sam je pomagal graditi letalo, videl in vedel je že vnaprej, da bo izredno stabilno, kajti znane so mu bile vse podrobnosti.

Colnar se je z novim letalom že večkrat dvignil v zračne višave. Prvi start novega avijona je bil na binokostni ponedeljek na aerodromu v D. M. v Polju. To je bil težko pričakovani trenutek za navdušenega pilota. Omeniti moramo, da je vsak prvi poskusni let, oziroma preizkušnja letala skrajno nevarna. Drugod startajo prvič z novim letalom samo šefpiloti, ki so poklicni letalci in poleg tega od tvornic dobro plačani. Ti so stalno v treningu, Colnar pa razen »Ljubljane« že dve leti ni pilotiral nobenega letala in poleg tega je bila »Ljubljana« skoro leto dni na pregledu v Berlinu.

Kljub temu se Colnar ni bal in junško je sedel h krmilu novega tiča. Najprej so poskušali »rulatit« po zemlji, kar se je dobro posrečilo. Toda motor je imel takoj pri prvem startu muhe. Kar venomer je na-

gajal in vse popoldne niso vedeli, kaj mu prav za prav je. Končno se je avijon dvignil, toda samo za hip. Tedaj so ugotovili, zakaj gre. Premalo bencina je dobival, pa ni šlo. Dovodne cevi so bile namreč nekoliko preozke. Kasneje so dotok bencina provizorično uredili, nakar so z letalom ponovno »rulali«. Po kratkem zalezu se je letalo dvignilo v zrak. Krožilo je kakih 10 minut, potem je pa gladko pristalo. Colnar pravi, da je bil to eden najlepših trenutkov v njegovem življenju.

Drugi start je bil nekaj dni kasneje v Šiški. Start je šel gladko, letalo se je lepo dvignilo, ko pa je bilo kakih 200 metrov visoko, je bil Colnar zaradi prevelikega dotoka bencina v motor prisiljen pristati. Pri tem je avijon doletela mala nezgoda: na koncu njive je zadel ob mejnik mestne občine in se precej poškodoval.

Morali so ga popraviti in pretekli teden je šel ponovno na start. To pot je šlo v redu. Gladek in nagel start krasen, skoro navpičen dvig in brezhiben krožni polet nad aerodromom in okolico. Motor je deloval brezhibno, krmila so parizala na vsak gib. Bil je užitek gledati vitko rdečo ptico, kako lahko je krožila v zraku.

Letanje z »Lojzetom«, tako so namreč letalo neoficijalno krstili, je po Colnarjevi izjavi vse nekaj drugega kot z vojaškimi avijoni. Letalo je v zraku izredno stabilno,

uboga vsak gib krmila, je izredno okretno in uporabljivo in bo odgovarjalo vsem zahtevam modernega pilota. Colnar je mnenja, da spada med najboljša sportna letala te kategorije.

Svečan krst

Slovesen krst novega ljubljanskega letala bo jutri ob 11. Letalo bo blagoslovil škof dr. Gregor Rožman, kumovala pa bo ga Ksenija Hribarjeva, soproga veleindustrialca g. Rada Hribarja, predsednika ljubljanskega Aerokluba.

Udeležba naših in inozemskih letal

Svečane proslave in krsta novega letala se udeležijo poleg številnih prijateljev in pobornikov letalstva tudi letalci iz raznih krajev Jugoslavije, pa tudi iz inozemstva. Naš Aeroklub je prejel do večerj obvestilo, da se udeležijo proslave nastopna letala:

Aeroklub Zagreb, ki je sedaj po številu letal in obsegu delovanja gotovo najmočnejši v državi, pošlje letalo »Kraljevič Tomislav«, tipa »Havilland Mots«. Rezervni avijatiki iz Zagreba bodo zastopani z enim letalom, znani graški letalec Ramor priletel s svojim trisedežnim letalom, komanda vazduhoplovstva pa bo zastopana s tremi letali, ki prispijo iz Zagreba. Vsega skupaj bo torej jutri na startu poleg obeh domačih osem letal.

Ob 600 letnici Kočevja

A autaj Schite i's as, mon a fairlich's gbontr unleg t ben dr Nochbar epos Bsondrs feirt. Deschpegn kann a bir haint z ai z Gäschn, das bi ai z Aitr 600 järgin Unsiedlung aus as Beschte binschn.

600 Jur schaihn Nochbarn a longs Labn, a hinschigs Völkle, a feschte und trutzigs Völkle schaits af Gotscheabaschn Bodn, bel vor 600 Jur inschre Vorfuhrnubar hond gmocht.

Von dorthar schaihn vom Schicksalz nandr gpolt und glittn habn mitnondr 600 Jur und haint frainbr insch mitnondr an dan grossen Tuge. Viel hobn durch gmocht. Erinarn bir insch haint noch endr fost vrgassnr Zait bu kain Unterschied et ischt g ban zwischn Air und inschirn Blute.

Bir dankn d bai an dMaur aufbaut as Laichn inscherr Vorfahrn belai hont greff t do westliche Kultur unds Kristentum — vorn siegachn Orient.

Zur Zait bie noch übers ritterliche und aristokratische Ungarn dTürkhn hont geherrscht, schaihn bir mitschont inscherr Nochbarn Hörige und Bauern, Arme und Waisen hint gliiebn af inschr r Scholle, bu br noch haint feschte steabn.

Dar Gschichte stürmische Zaitn in inscherr ruhign Boldungn hont gezoigt, dass br zwischn insch Nochbarn hubn beln vrschetzn die Murchstoine. Bir Nochbarn! Ihr insch — bir Eul A deno hot sichs gezoigt, das br gute Nochbarn schaihn und a hainte blaibn. Den 600 Jur hobn gtailt d Laidn und hobn gschmiedt die stählern Bandn in Blute von 6 Jurhundrtm g härtt.

Haint, bei Eurer Vaier, belder a inschr Vaier ischt, du lochn bir. Sischt holt gban untr Nochbarn — bie benn a Huhn bar gsprungu übern Zaun.

Vorn Vaierzuge hot schi obr dr Himmel gekläret.

Frei und glaiich belabn schain mitschont olln Bürgarn in inscherer Hotmot Jugoslavien.

Olle glaiich verainigt in Liebe zu inscherer Hoimof, oll schtolz af inschr Keniglichs Hausch.

Heil Gottscheab und schain Proktor Andreas.

Heil König Aleksander I.

Iz zgodovine Kočevja

Prilohd Nemcev na Kočevsko je nedvomno dokazan šele z izpiskom, ki ga je ohranil potomcem Valvazor in ki pravi, da je češki kralj Karl IV. (1348—1378), ki je vladal tudi nemški državi, po srečni vojni s Franki in Turizani poslal z nemških kra-

Stara pravica je, da sosed obleče praznično obleko, ko praznuje njegov sosed. Zato tudi mi danes prihajamo s svečanimi mislimi k vam v goste, da vam čestitamo in želimo srečo ob vašem velikem godu.

Sest sto let smo si sosedje. Dolgo življenje male družine! Trdna si in zilava družina na kočevski zemlji, ki so jo pred šestimi vekovi prvič preorali tvoji predniki.

In od tedaj smo si sosedje na delavnik, na težki delavnik, ki je trajal 600 let, zato smo si dobri sosedje tudi danes — na tvoj veliki praznik.

Trpeli smo skupaj, naj se skupaj tudi veselimo!

Koliko smo prestali... Spomnimo se samo tistih časov, tistih že skoraj pozabljenih časov, ko ni bilo razlike med našo in vašo krvjo. Na zid Evrope mislimo, na zid, iz naših prednikov trupel sezidan, ki je rešil zapadno kulturo in krščanstvo pred zmagovitim orientom.

Nad silno, viteško in aristokratsko Madžarsko je svetil polumeseč, le mejniki naše domovine se niso premaknili niti za ped. Mi sosedje, tlačani in kmetje, reve in sirote se nismo premaknili — in smo obstali, kjer stojimo še danes.

Visoke vihre zgodovine so razmajale tudi naše mirne govode. Pa smo hoteli prestaviti tudi svoje mejnike, sosedje. Vi nam, mi vam. Tudi tedaj se je izkazalo, da smo si dobri sosedje in ostali smo, kakor je po pravici.

Zakaj 600 le smo delili trpljenje in skovali smo jeklene vezi, v krvi šestih stoletij kaljene.

Danes, na vaš praznik, ki je tudi naš praznik, se pa smejemo. Bilo je kakor med sosedji — kakor bi skočila čez plot kozo.

Pred praznikom se je pa nebo zjasnilo.

Svoboda! Nismo več tlačani — sami gospodarji in vsi enaki!

Vsi enaki državljani Jugoslavije, vsi združeni v ljubezni do svoje domovine, vsi ponosni na svoj kraljevski dom.

Slava Kočevju in njegovemu pokovitelju Andreju, slava Aleksandru I.!

jev grofu Ortenburgu na njegovo prošnjo 300 mož z ženami in otroci, katere je grof naselil sredi svojih obširnih kočevskih gozdov. To naselitev Nemcev spravlja zgodovinarji v dobo od 1350 do 1360. Vse kočevsko dno pod Fridrihštajnom se je imenovalo Mooswald, kar pomeni močvirnati

Tako čisti VIM Vaše nože!

Krožnike, sklede, ponve in jedilni pribor, Snažiš z VIM-om se čisti in svetli.

godz. Šele okrog leta 1363. se pojavi v zgodovini ime Kočevje v listini »Gotsche«, namesto prejšnjega Mooswalda. To ime je pomenilo dolgo pokrajino ob reki Rini. Ko se omenja leta 1377. pri župni cerkvi okoli sedanjega pokopališča že naselje kot trg, nosi ime trg v Kočevju. To starinsko, nedvomno slovensko ime je polagoma razširilo svoj pomen tudi na druge kraje, kjer so bili naseljeni Nemci. Na njihovo glavno naselbino se je skrčilo le na videz šele leta 1471., ko je dobil trg v Kočevju mestni pravice.

Priseljevanje Nemcev bi se bilo najbrž še nadaljevalo, da niso leta 1418. grofje Ortenburgi izumrli in da ni bil kočevski trg leta 1469. med navalom Turkov na naše kraje požgan.

Nujno opozorilo hotelirjem, gostilničarjem itd.

Zakon o avtorskem pravu je izšel dne 26. decembra 1929 in je od tistega časa že veljaven. Ta zakon določa, da dobivajo avtorji t. j. skladatelji kakršnekolj glasbe, ki se izvaja v javnosti, gotove dohodke za tisto delo. Taki zakoni so uvedeni že skoro v vseh državah v Evropi in se morajo povsodi nastrožje izvrševati. Isto tako je prišel pri nas ta zakon že v decembru lanskega leta in veljavo, ter se pričinja vsled raznih pogajanj še le s 1. junijem 1930 strogo izvajati. Kazni za neupoštevanje teh predpisov so velike najmanj od Din 1000.— naprej.

Izrečena je bila že prva obsodba in dotični, ki teh predpisov ni upošteval je bil sodno obsojen na Din 20.000.— z vsemi stroški vred. Zato si štejemo v dolžnost vsa cenj. načelstva na to resno opozoriti, da vsak v svojem okolju povabi zadržane člane na priglas instrumentov, katere imajo v svojem lokalu in da se na njih svira v svrhu razveseljevanja ali pa pri plesnih prireditvah. Priglasiti se mora vse bodisi radio, gramofon, glasovir, orkestrion, citre, harmonika, tamburice itd. vse kar služi za javno prozvajanje godbe. Privatniki temu niso podvrženi. Te instrumente je priglasiti potem vprašalne pole kakoršne smo že svoj čas vsem z drugim in slednjič tudi posameznikom z stanovskim listom Gostilničarjem razposlali. Ako pa jih kje primanjkuje, naj se piše Zvezi po nje.

Ako se vršijo prireditve od drugih prirediteljev je lastnik lokala soodgovoren za plačila avtorskih taniem in mora tedaj gostilničar opozoriti prireditelja, ako je zadostil avtorskemu zakonu t. j. da je pred prireditvijo zaprosil za dovoljenje izvajanja godbe. Člani zadrug naj pošljajo taka naznanila zadrugam ali Zvezi. Te pa jih morajo tedensko pošiljati zastopniku avtor. centrale v Ljubljani, Grajska planota št. 1.

Pri glasbenih prireditvah je navesti tudi, ves program točk, ki se bodo izvajale, ter ime avtorja t. j. skladatelja dotičnih glasbenih del. Za one, ki bodo redno in točno priglašali take prireditve se bodo dovoljevalo na podpisano takso 10 do 15% popusta.

Takse so določene za večja mesta po 50 para, za Ljubljano 30 para in za deželo 25 para od vsakega gosta ali obiskovalca prireditve. Za posamezne stalne instrumente kakor glasovir, gramofon, itd. pa se bo določila povprečna letna taksa.

Zveza je morala prevzeti obveznost za redno izpolnitev tega avtorskega zakona, zato aplira na vse članstvo, da se temu pozivu brezpogojno odzove in naredbi pokorava. Do konca julija mora biti to točno urejeno, zato prosimo s družna načelstva, da že z ozirom na škodo, ki bi posameznika mogla doleteti prevzemo dolžnost vse člane o tem točno obvestiti. Svatbe ali le priložitno razveseljevanje, ki se ne prirejajo stalno n. pr. po kakem harmonikarju, ciganih ali citraši in drugačno igranje le za svojo zabavo ne podležo določbam tega zakona. Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani.

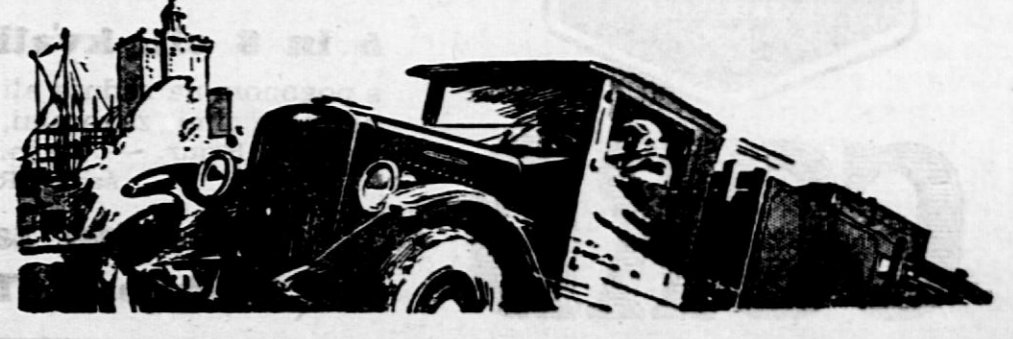
Rdeči tič. ki bo jutri svečano krščen

Oglejte si nove šasije INTERNATIONAL.

katere vam nudijo valed svoje najboljšje kakovosti sigurnost obrata in vam jamčijo za največjo prevožnjo kilometrov na najmanjših stroških. — Vskovrstne šasije za avtobuse, tovarne vozove, škropljivke, brisgalne itd. ter traktorje z nosilnostjo do 30 ton. — Zahtevajte ponudbe! Breakkonkurenčne cene! Plačilne olajšave! — Stalna zaloga rezervnih delov!

Glavno zastopstvo: O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11

Konec francoske podmornice „Curie“

Kako se je potopila l. 1914 pred Puljem francoska podmornica, katere se je balo vse avstrijsko vojno brodovje

V knjigi Paula Chacka »Podmornice groze« je opisanih nekaj junaških činov francoskih podmornic v Jadranskem morju. Največje junaštvo je tvegalo poveljnik podmornice »Curie« poročnik O' Byrne. Dobil je povelje, naj poskusi o božiču 1914 prodreti v vojno pristanišče v Pulju in povzročiti zmešnjavo med avstrijskim vojnim brodovjem, ki ni imelo poguma spoprijeti se s sovražnikom na odprtem morju in zato je bilo skrito v pristanišču, zavarovanem z minami in dvema solidnima mrežama tako, da mu nobena podmornica ni mogla blizu. Podmornica »Curie« je igranje prodrla prvo mrežo. Toda od druge mreže se je zamotala debela jeklena žica med črpalni aparat in njega zaščitno napravo. Junaški poveljnik je hotel rešiti podmornico in zapovedal je:

— Levi motor naprej — z desnim motorjem zadrževati! Hitreje... s polno paro!

Podmornica se obrne na mestu in okrene s trupom navpično proti dnu — 10 stopinj, 20, 25... to bi bila katastrofa.

— Ustavite vse! zapove O' Byrne. Od zgoraj iz kioska se začuje mornarjev glas:

— Gospod poročnik, žica še vedno drži.

Od motorjev se začuje skozi megafon glas. To je glas drugega strojnika Bracheta, ki sporoči:

— Zada je nekaj počilo. Mislim, da je bil kabel, s katerim smo na Malti pred odhodom pritrdili vijak.

O' Byrne je ostal navidez miren, v resnici mu je pa postajalo tesno pri srcu. Pomembno je pogledal svojega pobočnika in odgovoril drugemu strojniku:

— Dobro, prijatelj, pazite dobro na amperometre na motorjih in sporočite mi, če bi opazili nenadno izpremembo.

Ker se je zaščitni kabel pretrgal, je nevarnost, da bi se mogel namotati na en vijak ali pa kar na oba.

Polдне je.

S tem trenutkom se pričinja za 26 mož broječo posadko podmornice »Curie« brezupna borba, ki je trajala celih pet ur. Kakor ujeti kit je skušala podmornica raztrgati krepko mrežo. S polno paro se je pognala zdaj naprej, zdaj zopet nazaj.

Motorji so strahovito brneli in delali neverjetno število obratov, toda vse je bilo zaman. Debela jeklena žica je krepko držala svojo žrtev.

Morda bi pomagalo, če bi razgurali podmornico, je šinilo nekomu v glavo.

Motorje so pustili brneti in posadka se je vrgla z vso svojo težo 2 ton na kvišku štrleči prednji del... Podmornica se je zagugala, toda jeklena žica je še vedno tiščala v njenem boku.

Vsi se razočarano spogledujejo in molče.

Zrak v podmornici postaja težak... vsi že težko dihajo... samo posešno dihanje in dviganje prs jasno priča, da postaja nesrečnim ujetnikom na dnu morja slabšo.

Posadka skuša prevaliti podmornico na drugo stran in zato se zaletajo vsi na zadnji del.

Podmornica je zdaj nagnjena z nosom navzgor za 30 stopinj. Ker je dolga 52 metrov, sega njen nos skoro do morske gladine, dočim so vijaki 30 m pod vodo. Za podmornico je to zelo nevarna nagib, ker je polna težkih akumulaci-

torjev in bi se utegnili prekopicniti. In res, v akumulatorjih že sumljivo brenči. Treba je torej podmornico previdno poravnati, da se ne razbije ob morsko dno. Za silo so jo vsaj deloma poravnali, toda zopet zaman — žica še vedno krepko drži.

Težko dihanje izmučene posadke prehaja v hropenje, kajti med naporno borbo za napeto žico so porabili več kisika, kakor bi ga sicer v normalnih razmerah v 20 urah.

Iz levega motorja so že začele švignati iskre, kajti njega napetost je narasla od 1000 na 2000 amper. Vijak je napet do skrajnosti, toda zaman. Zaradi prenapetosti strojev se začnajo segrevati že tudi električni kabli, izolacija na njih se začneta napenjati — a zrak, ki je že itak težak, se napolni s čudno paro.

Uboga posadka se bori skoro že tri ure. Drgetanje in guganje 550 ton težkega telesa premika sicer težko zaščitno mrežo, toda pretrgati je ne more — gotovo plava plutovina te mreže že dovolj dolgo na površju, da je lahko več opazil tam gori ta čudni pojav.

Toda trajalo je celo uro, predno je »bedeča in bistra« posadka avstrijskih ladij ugotovila, da se godi nekaj sumljivega — da se je ujela v mrežo sovražna podmornica.

Toda kaj početi proti nji?

Ura kaže dve.

Vrnilo se k podmornici »Curie«.

Desetkrat se je že vzpela liki koni pod ostrogo... Na morski gladini so se kosi plutovine besno premetavali. Tedaj je pa dobila vsa podmornica nevaren velik nagib in pomolila je svoj nos nad gladino, kakor bi grozila vsej avstrijski eskadri, katere topovi so začeli besno streljati po tej čudni prikazni.

Toda nos podmornice, katerega noben strel ni zadel — se je znova potopil pod gladino.

Besno streljanje na površju se je zdelo posadki v podmornici kakor bobnenje daljnega neurja.

In zopet je nastala tišina.

Posadka podmornice, že napol mrtva, molče poveša glave. Težko, topo dihanje s izprememba na hladnih bokih podmornice v curke vode.

Stisnjeni zrak, ki je že 20 krat izpraznil posode za vodo, je povzročil v podmornici tak pritisk, da so vse mornarje pod njim bolela ušesa in da jim je tekla kri iz njih.

V tem je zadel trup podmornice — trahovit udarec, kakor da je udarilo po njem hkrati tisoče kladiv.

Sovražnik je vrgel na podmornico ogromen klopič težkih verig — zdaj ni več niti misliti, da bi se dal izstreliti torpedo po sovražnem brodovju — torpeda so pritrjena zunaj ob straneh p...morn... in 40 m globoko je gotovo že prodrla vanje voda in jih uničila.

Sicer pa — če je hotel kateri mornar vstati in kaj narediti, je takoj ves onemogel omahnil nazaj in zaspal. Ogujkova kislina je zaplavila ves spodnji del podmornice.

Tes je poginil.

Ob štirih popoldne.

— Zadnji poskus, fantje, za Francijo in za čast naše drage »Curie«.

Z nepopisnim trdom in premaganjem strašne utrujenosti so skušali nekateri mornarji pognati motorje. Podmornica se je znova dvignila, njen nos

se je pokazal nad morsko gladino in znova so zagrmeli sovražni topovi.

— Poveljnik, akumulatorji so docela prazni.

— Spustite torej podmornico na dno, je dejal O' Byrne svojemu pobočniku. — Bodite tako prijazni in prinesite mi vse tajne listine.

Pobočnik se je kmalu vrnil, držeč v rokah sveženi listin in svečo, da bi jih sezgal. Toda zrak v podmornici je bil že tako neverjetno izrabljen, da niti sveča v njem ni več gorela.

Nastala je noč.

— Vsi na svoja mesta! je zapovedal O' Byrne. Vzemite rešilne pasove in bodite pripravljeni poskakati takoj v vodo, čim se dvignemo na površje. Pomnite, fantje, vsi na noge in rešite se, predno začno streljati po vas.

Takoj na to se je pojavila »Curie« nad gladino in posadka je poskakala v vodo. Deloma so jo pobile avstrijske granate, večina je bila pa rešena in ujeta. O' Byrne sam je bil težko ranjen, pozneje je bil izmenjan in umrl je doma.

Podmornica »Curie« se je pogreznila na dno.

Napoleon ni bil božjasten

Proti trditvi, da je bil Napoleon božjasten, kakor so bili mnogi drugi velikani svetovne zgodovine, in da se je imel za svoje presenetljive uspehe v prvi vrsti zahvaliti železni voji, katero je vzgojil v premagovanju te bolezni, nastopa zdaj odlični francoski kirurg dr. Raoul Baudet. Dr. Baudet razpravlja o izjavah raznih zdravnikov glede Napoleonove božjasti in očita jim mnoge netočnosti in znanstvene zabode. Posebno je vzel na piko avtorja teorije o zvezi med genialnostjo in blaznostjo Cesara Lombrosa, ki je uvrstil Napoleona med epileptike po rojstvu in dr. Cesara Juarrosa, najnovejšega zagovornika teze o Napoleonovi božjasti.

Oba sodita, da je Napoleon božjast podedoval, samo da dr. Baudet dokazuje, da se ta trditev ne da podpreti z nobenim dokazom. Govorilo se je namreč, da je bil Napoleonov oče Carlo Buonaparte pijanec, njegova sestra Pavlina histerična, mati Lätitia pa bolešno lakonna. Dr. Baudet dokazuje, da je bil Napoleonov oče vedno tizen in da je vse življenje študiral, histeričnost lepe Pavline je pa močno pretirana. Kar se tiče lakomnosti Napoleoneve matere, je treba omeniti, da je morala biti varčna, ker je imela osem otrok, ker ni verovala, da bo cesarstvo dolgo trajalo in ker je dala v odločilnem trenutku Napoleonu vse svoje premoženje. Od svojih roditeljev in prednikov Napoleon ni podedoval božjasti in sploh ni bil božjasten. Zato je brez vsake podlage trditve Cesara Juarrosa, da bi bil umrl Napoleon docela neznan, če bi ne bil božjasten.

Podgane vohajo nevarnost

Ko so v norveški prestolici napovedali zadnje veliko vojno podganam, se je znova potrdilo naziranje mnogih naravoslovcev, ki so opazovali podgane in ugotovili, da se vedno pravčasno umaknejo preteči nevarnosti. Oslo sicer ni velempeto v pravem pomenu besede, vendar premore okrog 600.000 podgan. Iztrebiti so jih nameravali temeljito in v ta namen so pripravili 1500 ton strupa, katerega so razmetali po kletih in skladiščih. Dokler je trajalo zatiranje, ni bilo v vsem

Bojevita ženica

Louis Gunzy je zahteval sodno ločitev od svoje žene, češ, da grdo ravna z njim. Očital ji je zlasti, da mu skoro pri vsakem obedu meče krožnike v glavo in da mu je nekdo prebila celo nosno kost. Poleg tega ga je pa še varala z drugimi. S takimi tešnimi razlogi je stopil nesrečnik mož pred pravičnega sodnika in ga miko prosil, naj ga reši bojevitne žene, sicer mu preti mučeniška smrt.

Sodnik se je ozrl na moža in na ženo, potem je pa počil v smeh. Mož meri namreč 188 cm in tehta 85 kg. Žena pa meri 155 cm in tehta 70 kg. Sodnik v Norwalku v Ameriki, kjer se je to pripetilo, je vprašal moža, je-li mogoče, da ga slabotna ženica tako neusmiljeno muči. Mož je pa odgovoril, naj sodnik kar sam vpraša ženo. Sodnik jo je res vprašal in dobil je odgovor, da je mož pri obedu vedno tako klepetal, da si ni mogla pomagati drugače, kakor da mu je metala krožnike v glavo. Pa tudi sama je odprla zaklopnice svoje zgovornosti tako temeljito, da je sodnik brž razdril zakonsko zvezo po ženini krivdi.

Pisava in zakonski jaren: Odlični grafolog dr. Pierre Menard je ugotovil, kakšen vpliv ima zakonsko življenje na žensko pisavo. Proučil je temeljito pisavo mnogih deklet in žen in spoznal je, da se pisava pod vplivom zakonskega jarma znatno izpremeni. Imel je zbirko pisem 18 mladih nevest in žen in razdelil jo je na dve predporoki in po poroki. Ze čez dva tedna po poroki se pisava mlade žene znatno izpremeni in sicer v vseh podrobnosti — poteze, poedine črke, lega črk, vez med črkami itd. Dr. Menard pravi, da bi mogla grafologija najbolj povedati, je-li zakon srečen ali ne.

Pisava in zakonski jaren: Odlični grafolog dr. Pierre Menard je ugotovil, kakšen vpliv ima zakonsko življenje na žensko pisavo. Proučil je temeljito pisavo mnogih deklet in žen in spoznal je, da se pisava pod vplivom zakonskega jarma znatno izpremeni. Imel je zbirko pisem 18 mladih nevest in žen in razdelil jo je na dve predporoko in po poroki. Ze čez dva tedna po poroki se pisava mlade žene znatno izpremeni in sicer v vseh podrobnosti — poteze, poedine črke, lega črk, vez med črkami itd. Dr. Menard pravi, da bi mogla grafologija najbolj povedati, je-li zakon srečen ali ne.

polna zdravja, in na rob krila, kjer so se videla lepo zaokrožena meča mlade žene. In svojo sodbo je izrekel glasno, porogljivo: — No kakopak — ti nisi po modri! Tisti hip je planil v sobo deček in se vrgel Kristini v naročje. — Mamica, naloge ne spravim skupaj, — je priznal odkrito, — Mi boš pomagala? — Daj sem! — je odgovorila gospa Laborelova laskavo. In začela je čitati na glas: Dva vlaka odpeljeta s kolodvora drug proti drugemu, prvi ob 10.35, drugi pa ob 11.8... Laborel je stopil iz sobe in zazdehal! kakor lev, ki ima slabšo prebavo.

Ob istem času je znameniti krojač Pablo Nastase sanjal z rokami pod glavo v svojem salonu, polnem nikla in emajla.

— Kaj neki bi si izmislil za bodočo sezono? — se je vpraševal. Obroček v nosu je doživel fiasko. Ženskam se je bil pridružil vijoličasti puder in oranžno barvilo. Po barvi obleke barvani nohti so bili že preveč vsakdanji. S krznom obrobjene kopalne obleke so postale obupno hitro banalne. Zda si je treba

izmisliti nekaj res senzacionalnega. Tedaj se je pojavil na pragu Azijec z lakiranimi zobmi in ponudil gospodu kup pisem.

— Pošta!

Pablo je odpiral pisma približno tako, kakor tiger ovčji trebuh. Samo en karton z rdeče tiskanimi črkami je vzbudil za hip njegovo pozornost.

— Bridge in cocktail pri Pechaniardovih, prihodnji petek!... Hočes nočes se bom moral udeležiti. Mati in hči pustita vsako sezono pri meni dvesto tisoč.

In ko si je bil zabeležil datum v nohtez, je vzel svoj album osnutkov in začel študirati razne vzorce tetoviranja obraza, katere je hotel sporazumno s sosednim salonom lepote neusmiljeno vsiliti svojim odjemalcem.

Kristina Laborelova je naenkrat začutila, da počiva na nji pogled onega neznanca in da ji sledi. Zardela je v zadregi in povsila glavo. Zamorski orkester se je zvijal v bobnenju železniške katastrofe. Neki bankir iz Chicaga je staval s Pechaniardovim, da poje na mah tucat zelenih oliv s koščicami. Vojvodinja de Montblazon-Reverny je

položila karte na mizo in izjavila, da je dobila.

Madame Laboretova se je čutila malo zapuščeno v tej zmesi ultramodernosti in ko je opazila, da indiskretni gospod, ki jo neprestano gleda, riše nekaj na svojo manšeto, se je stopnjevala njena zadržega v obup in najraje bi bila zaplakala.

Ko je napravil neznanec zdodno potezo s svinčnikom, je krenil proti vratom. Madame Pechaniardova, ki se je poslavljala od svojih gostov, mu je prihitela naproti.

— Oh, dragi mojster, kaj že odhajate?

— Oh, dragi mojster, kaj že odhajate?

— Moram! — je odgovoril Pablo Nastase. — Dela imam čez glavo.

Kakšne nove chef-d'oeuvre nam pa pripravljate? — je vprašala gospodinja vsa v ekstazi. Mojster se je zasmeljal in odgovoril malomarno:

— Modo jutrišnjega dne!

Vabilo Laborelovih prihodnje zimo je prišlo s pošto ob sedmih.

Irena Pechaniardova je prečitala štiri rdeče tiskane vrstice in vzdihnila nejevoljno.

mestu videti zastrupljene podgane. Pač pa so jih videli ljudje v celih krdelih bežati iz mesta po vseh cestah. To vest so potrdili tudi oni, katerim je bilo po-verjeno vodstvo zatiranja podgan. Vse kaže, da so nekatere podgane strup pokusile in kmalu je vsa podganja zalega veča, da jo hočejo ljudje zastrupiti. Kakor bi se domenile, so se pod-gane izselile mesta v okolico.

Nevarna pustolovščina

Madžarski listi poročajo, da je opazil te dni strojevodja osebnega vlaka, namenjenega iz Rakoskeresztura v Rakosliget v svitu reflektorjev na tračni-cah človeško telo. Takoj je ustavljen vlak in skočil z lokomotive, pred katero je ležalo krepko vezvano onesveščeno de- kle. Strojvodja jo je vzel k sebi na lokomotivo in odpeljal na postajo Ra-kosliget. Tam so takoj poklicali zdrav-nika, ki jo je spravil k zavesti.

Dekle je izpovedalo, da se piše Marketa Horvath in da je stara 17 let. Popoldne je odšla baje na izprehod z nekim mladeničem, ki se je izdajal za cirkuškega akrobata. Trdil je, da jo zveže tako, da se ne bo mogla ganiti, kar je smatrala za šalo in dala se mu je zvezati. Ko jo je zvezal, se res ni mogla ganiti in prosila ga je, naj jo razveže, toda mladenič se je zasmeljal, češ, da naj kar ostane zvezana. Bala se je, da bi utegnil imeti z njo slabe namene in zato je začela kričati. To ga je tako razjezilo, da je planil na njo, ji zamašil usta z robcem in jo odvlekel na železniški tir, kjer se je onesvestila. Če bi ne bil strojevodja tako pazil, bi bilo dekle plačalo svojo pustolovščino z glavo.

Bojevita ženica

Louis Gunzy je zahteval sodno ločitev od svoje žene, češ, da grdo ravna z njim. Očital ji je zlasti, da mu skoro pri vsakem obedu meče krožnike v glavo in da mu je nekdo prebila celo nosno kost. Poleg tega ga je pa še varala z drugimi. S takimi tešnimi razlogi je stopil nesrečnik mož pred pravičnega sodnika in ga miko prosil, naj ga reši bojevitne žene, sicer mu preti mučeniška smrt.

Sodnik se je ozrl na moža in na ženo, potem je pa počil v smeh. Mož meri namreč 188 cm in tehta 85 kg. Žena pa meri 155 cm in tehta 70 kg. Sodnik v Norwalku v Ameriki, kjer se je to pripetilo, je vprašal moža, je-li mogoče, da ga slabotna ženica tako neusmiljeno muči. Mož je pa odgovoril, naj sodnik kar sam vpraša ženo. Sodnik jo je res vprašal in dobil je odgovor, da je mož pri obedu vedno tako klepetal, da si ni mogla pomagati drugače, kakor da mu je metala krožnike v glavo. Pa tudi sama je odprla zaklopnice svoje zgovornosti tako temeljito, da je sodnik brž razdril zakonsko zvezo po ženini krivdi.

Sokolski nastop na Ježici

Kakor vse dosedanje prireditve, je bil tudi nedeljski javni nastop ježenskega Sokola odlično obiskan s strani telovadcev in publiko. Grajamu da društva Ljubljanski Sokol, Sokol I in Sokol II, ki niso poslala nobenega telovadca na Ježico. Mislimo, da je pravilna gesta vodilnih društev naše župe do društev po deželi vse kaj drugega, ne pa popolna abstinenca! Na nastopu so sodelovala vsa društva kamniškega okrožja ter St. Vid in Šiška. Tudi ne odgovarja sedanjim težnjam kraljevske vlade, če njen zaupnik, namreč naš občinski komisar, kljub vljudnemu vabilu ne smatra za svojo dolžnost posetiti javni nastop domačega Sokola kraljevine Jugoslavije. Gospodje, ki se bojkotirajo sokolsko delo, gotovo ne spadajo med one funkcijonarje, ki so vredni zaupanja na najvišjih mestih.

Ob 14. uri je odšla izpred Urbančka pe- stra sokolska povorka. Tvorilo jo je poleg godbe Sokola I se 35 članov, 23 članice, 7 moškega naraščaja, 22 moške in 31 ženske dece. Na čelu povorke je bil kamniški pra-por. Neprestano dohajanje publiko je vzbujalo nado na najlepši potek prireditve. Tož-no ob pol 16. uri je vkorakalo na telovadi-šče 58 članov in dosti skladno odvežbalo težavne bogorajske vaje. Dobro se je od-rezal ženski naraščaj (17), a izvrstno član-ice (26), prav posebno ljubek pa je bil skupni nastop dece z zastavicami in cvet-nimi loki (48), dočim nastop sicer izvrst-nega moškega naraščaja (26) radi nesklad-nosti z godbo ni tako posrečeno uspel. — Orodna telovadba domačega društva je po-kazala krasno telovadno sposobnost zlasti članov in naraščaja. Ježica je z njimi po-hvalno prikazala odlično tehnično stanje svojega Sokola. Ugajala je tudi orodna telovadba gostov. V spomin 10letnega sokolo-vanja na Ježici je br. Kregar orisal začetek in poznejše napore domačega Sokola: po-udarjajoč, kako je mala pešičica delavcev Sokolov pripomogla društvu do moči in ve-ljave, čeprav je nad njo ležalo trdno na-sprotovanje neprijatelja. Pozval je domači-ne na pristop v organizacijo, katere kroj-nosi nam kraljevski naslednik prestola. Po telovadbi se je razvila animirana zabava v veselje gostov in društvene blagajne.

Udeležba je pokazala živo solidarnost in uprav prijateljsko vez okoliških društev in društev kamniškega okrožja do Ježice. Saj so ta društva sodelovala s sledičim šte-vilom telovadčev: Moravce 5, Kamnik 8, Mengeš 13, Šiška 17, Radomlje 20, Dom-laze 22, St. Vid 35 in Ježica 54, skupno 175. Iz tega je razvidna živahna organizatorska aktivnost omenjenih društev, dolžnost jav-nosti in naših oblasti pa je uvrstiti še ma-terijalni temelj njih delovanja.

— Kaj pa je? — je vprašal mož.

— Laboretovi nas vabijo na lipovo bowlu s pletenjem.

— Dobro, odgovoriš, da prideva.

— Če pa ne znam plesti.

— Boš pa klopič držala.

— Po lipovem cvetju se mi dela slabo v želodcu.

— Boš pa prosila naj ti postrežejo z oranžnim cvetjem.

— A morda prinese njihov paglavc že zopet matematično nalogo, kakor zadnjič...

— No in?

— Saj dobro veš, da se nikoli nisem mogla naučiti seštevanja in odštevanja.

Pechaniard se je s sarkastično ra-dovednostjo ozrl na svojo ženo. Molče je študiral to emilirano obličje, to niz-ko, s prilepjenimi lasmi zoženo čelo in te tope oči. Potem mu je zdrknil pogled na izsušena prsa, katerih ogrodje je tičalo v svilenem životku ploščato in tenko, kakor likalna deska, ustavlil se je tudi na robu krila, kjer so se videli palčaste noge. In osorno je izrekel svojo sodbo:

— No kakopak — ti nisi po modri!

Albert Jean: Po modri

Vabilo Pechaniardovih je prišlo s pošto ob sedmih.

Kristina Laboretova je prečitala štiri rdeče tiskane vrstice in vzdihnila nejevoljno.

— Kaj pa je? — je vprašal mož.

— Pechaniardovi nas vabijo na cocktail z bridgem. Prihodnji petek bodo imeli goste.

— Dobro, odgovoriš, da prideva.

Gospa Laboralova je ugovarjala, da ne zna igrati bridge.

— Boš pa samo gledala.

— Od cocktaila se mi vrti v glavi.

— Boš pa prosila, naj ti postrežejo z limonado.

— Ah morda bo tudi ples, kakor je bil zadnjič.

— No in?

— Saj veš, da se nikoli nisem mogla naučiti tanga, ne charlestona.

Laborel se je s sarkastično rado-vednostjo ozrl na svojo ženo. Molče je študiral to krepostno obličje, v katerem ni bilo nič skrivnostnega, to inteligen-tno čelo in te dobrodušne oči. Potem mu je zdrknil pogled na bujna prsa,

— Kaj neki bi si izmislil za bodočo sezono? — se je vpraševal. Obroček v nosu je doživel fiasko. Ženskam se je bil pridružil vijoličasti puder in oranžno barvilo. Po barvi obleke barvani nohti so bili že preveč vsakdanji. S krznom obrobjene kopalne obleke so postale obupno hitro banalne. Zda si je treba

izmisliti nekaj res senzacionalnega. Tedaj se je pojavil na pragu Azijec z lakiranimi zobmi in ponudil gospodu kup pisem.

— Pošta!

Pablo je odpiral pisma približno tako, kakor tiger ovčji trebuh. Samo en karton z rdeče tiskanimi črkami je vzbudil za hip njegovo pozornost.

— Bridge in cocktail pri Pechaniardovih, prihodnji petek!... Hočes nočes se bom moral udeležiti. Mati in hči pustita vsako sezono pri meni dvesto tisoč.

In ko si je bil zabeležil datum v nohtez, je vzel svoj album osnutkov in začel študirati razne vzorce tetoviranja obraza, katere je hotel sporazumno s sosednim salonom lepote neusmiljeno vsiliti svojim odjemalcem.

Kristina Laborelova je naenkrat začutila, da počiva na nji pogled onega neznanca in da ji sledi. Zardela je v zadregi in povsila glavo. Zamorski orkester se je zvijal v bobnenju železniške katastrofe. Neki bankir iz Chicaga je staval s Pechaniardovim, da poje na mah tucat zelenih oliv s koščicami. Vojvodinja de Montblazon-Reverny je

položila karte na mizo in izjavila, da je dobila.

Madame Laboretova se je čutila malo zapuščeno v tej zmesi ultramodernosti in ko je opazila, da indiskretni gospod, ki jo neprestano gleda, riše nekaj na svojo manšeto, se je stopnjevala njena zadržega v obup in najraje bi bila zaplakala.

Ko je napravil neznanec zdodno potezo s svinčnikom, je krenil proti vratom. Madame Pechaniardova, ki se je poslavljala od svojih gostov, mu je prihitela naproti.

— Oh, dragi mojster, kaj že odhajate?

— Oh, dragi mojster, kaj že odhajate?

— Moram! — je odgovoril Pablo Nastase. — Dela imam čez glavo.

Kakšne nove chef-d'oeuvre nam pa pripravljate? — je vprašala gospodinja vsa v ekstazi. Mojster se je zasmeljal in odgovoril malomarno:

— Modo jutrišnjega dne!

Vabilo Laborelovih prihodnje zimo je prišlo s pošto ob sedmih.

Irena Pechaniardova je prečitala štiri rdeče tiskane vrstice in vzdihnila nejevoljno.

— Kaj pa

Z bodočimi glasbeniki v Solunu in Atenah

Izlet slušateljev zagrebške Muzičke akademije v Grčijo. — Vtisi s prve etape

Solun, 19. junija.
 Ob koncu letošnjega šolskega leta so sklenili slušatelji zagrebške Državne Muzičke Akademije misel, privediti ekskurzijo na Balkan, zlasti v Grčijo. Rečeno, storjeno. Temeljito so se pripravili na pot, za potnega maršala so si izbrali Vrhničana g. Danijela G. ruma. Zagrebško akademijo poseča namreč tudi nekaj slovenskih dijakov in dijakinj.
 Prav primerna družba. 20 gospodov in dam, med njimi nekaj ljubljancov, ki so bili sprejeti kot gostje, je krenila na pot iz Zagreba v soboto 12. t. m. — na čelu z rektorjem Akademije, znanim glasbenikom g. Lhotkom.
 Družba se je ustavila za en dan v Beogradu, nakar je nadaljevala pot proti jugu s presledki v Nišu in Skoplju, kjer so jih zadržali čari, ki prihajajo povsem v orientalizem.
 Več sto rojakov iz dravske banovine živi v Skoplju. Ko so nekateri zvedeli, da so prišli med nje rojake, so jim šli rade

Izletnica v razgovoru z gardistom grškega prezidenta

volje v vsakem pogledu na roko. Po priscnem slovesu pri polnočnem brzovlaku smo hoteli ob Vardariju proti jugu.
 Jutranja zora nas je pozdravila v Gjevgljiji, naši obmejni postaji ob grški sosed. Konec — stop! Tu se formira poseben vlak do Soluna z grškim osobljem. Triurno čakanje smo porabili za ogled solunskega bojišča, kjer se je na črti do Dojranskega jezera koval ključ do naše svobode.
 Že 12. leto teče od onih krvavih dni. Neme priče: iz železobetona zgrajena mitraljezka gnezda, jake kaverne, razpletene žične zapreke pričajo o burnih krvavih spopadih.
 Ko smo sedeli v Gjevgljiji na grški vlak, smo si utrgali uro svojega življenja: Kadar je pri nas ura osem, imajo Grki že devet. Počasji smo se odpeljali proti Zdomeni, prvi železniški postaji na grškem ozemlju.
 Brez vsakih sitnosti smo pasirali politio in carino. Nato pa smo se v zmernem tempu pomikali od kolodvorov do kolodvorov, Vardar nam je delal tovarišijo, zdaj je spremenil svojo barvo že v rdečo, gosto, ilovnato.
 Prav po domače se je pomikal naš vlak. Vročina silna, žgoče ozračje, grški železničarji so posedli na postajah v senco: ko so se za silo odpodili in ohladili, je zazvonil najprvo zvonec na postajnem poslopiju, počasi so se vrnil železničarji na svoja mesta, iz službenega voza ob koncu železne kače so se začeli zamolklj glasovi trobente, pa smo se pomaknili po razbeljeni progi do prihodnje postaje, kjer se je ponovila vsa komedija znova.
 Pokrajina nudi le malo pestrosti: dolgočasna polja, njive cvetočega tobaka, v

stran pomaknjene vasi, številne čaplje nudijo še največ zanimivosti, črede govede stoje obupano, silijo v vodo ali pa se sklanjajo pod začasne slamnate strehe.
 Kot rešitev nas je pozdravil po 15-urni vožnji Solun, domačija sv. Cirila in Metoda. Na kolodvoru nas prijateljsko sprejemajo člani jugoslovenske kolonije z našim konzulom g. Radošem Stepanovičem na čelu. Hitro nas razmeste v hotelu »Modern«, prijaznem in udobnem domu. Sto in sto nepozabljenih vtisov nam nudijo obširni predeli Tessalonike. Ogleдали smo si našo svobodno zono, kjer so nas sprejeli naši rojaki z dr. Vrvicem, direktorjem na čelu. Pohiteli smo v solunsko kopalnico Aricu, kamor nas je povedel komendant naše pristanišne zone Gojko Kovacević. Seveda smo se sestali tudi oficijelno v Jugoslovanskem klubu, pa ne na — čajanki (vročina!), temveč ob skodelici sladoleda in čaši limonade, kjer smo izmenoma prepevali naše in poslušali grške narodne pesmi.
Atena, 25. junija.
 Priscrno smo se poslovili skozi okna brzovlaka, ki ga je zasedla izletniška družina slovensko-hrvatskih muzičkih akademikov, od naših spremljevalcev, jugoslovenske kolonije v Solunu. Naš vlak se je zagrizel v noč... Ko smo se obrnili v Tesalijo proti Larissi, nas je vrgel s klopi nenavaden sunek, dolgi, ostrhi piski pa so nas spravili k oknu: na isti progi je hitel proti nam brzovlak — z nasprotni strani... Po komaj smo se — hvala bogu! — otresli te nadloge, je prišel hušji sovražnik: komarji — papataciji. Joi, grozanski, nadležni obisk.
 — Ej, pa smo imeli pomoč takoj pri rokah. Odprla je naša Diana — med bivanjem na klasičnih tleh je dobil vsak naš član ime iz grške historije — kovčeg in je privlekla na dan — brez smeha, prsim! — pihalnik za mrčesjo smrt: Flit. Izvrstno, prepotrebno orozje, ki ga moraš ob slični priliki ponesti seboj, seveda ne smeš pozabiti kinima, salmiaka in še par stvart, ki jih za pot na naš Jadrani ali na Bled gotovo ne potrebujes.
 Ko smo pomorili nadležne nočne goste in zaprli okna, smo v miru nadaljevali vožnjo.
 Atene! V polnem dopoldanskem solncu je žarelo ogromno morje hiš, ki se razrašča že dve tisočletji, kot zvesti, stari čuvar pa kipi iz tega srebrna Akropolis.
 S pobožno ponižnostjo in spoštovanjem smo stopali v mesto, katerega kulturi prednikov se klanja ves svet.
 Dobra organizacija našega izleta; pa, evo — pozdravlja nas uradnik našega poslatništva.
 »Hotel?«
 — »Seveda, hotel!«
 Tedaj pa se je začela za naše kovčega bitka med atenskimi hotelirji. Kdo bo zmagal? Uradnik našega poslatništva — žal smo se z njim pomenili le v slabi nemščini, drugega ni znal — nas je dirigiral v hotel »Astir«. Odlšli smo polni lepih nad.
 — Kaj, to so Atene?
 Strašne ceste, ob juljskih vročinah pa po tleh med ozkimi ulicami, z malih »štacunic« moreč smrad (!) po česnu, čebuli, ribah, papriki — in sto drugih dišavah (!) — in z nasprotni strani — prav isto, sredi tega venca živih vtisov naš hotel Astir.
 Uporno smo se ustavili pred hotelom. Sunkoma so se povrnil naši delegatje — pa smo krenili z našimi bisagami iskat drugi hotel.
 Sreča nas Avstrijec, ki nas je spoznal kot tuje in dejal svarljivo: »Pazite se, varujte se, — tu ste sredi »švindlerjev«! Žal, smo se večkrat že prepričali o tem.
 In smo se končno nastanili v hotelu »Tourist«. Z njim se razgovorjamo v jeziku »mozaikos«. To je naše novo besedovanje. Sestoji pri nas iz živopisanega narzeka jugoslovansčine, nemščine, francosčine, angleščine, italijansčine, ruščine, bolgarsčine, esperanta, sanskrita — z druge strani grščine, z obeh pa največ v narečju vlog papana Danila: z mahanjem rok.

Sicer pa nudijo Atene dovolj tudi za same oči. Naj naštevam? Predvsem seveda nebeška Akropolis, potem Tezejovo svetišče. Philopasonov nagrobnik na najvišji

Pred akademijo znanosti v Atenah

točki Aten, hram Jupitra — Olimposa, v skalo vsekan Sokratov zapor, Stadion, ki mu je bil položen temelj že pred 2260 leti, pa je danes še najbolj imponantna sportna stavba na svetu itd. Z Baedekerjev v roki, ki je prepoln besedila o teh nenadkriljivih zgradbah, hitimo občudovaje; naši takšiji drve skozi zamotan vozol po divnih, asfaltnih cestah.
 —nc.

O Lescah in Leščanih

Lesce, 30. julija.
 Kdor je poznal Lesce kot skromno, prijazno vasico, posejano s par desetiniami belih hišic in ležečo ob skrajnem robu rodovitne in bogate ravnin, ki se širi v obsežnem trikotju do Begunj in Zirovnice pod Karavansko gorovje, bo pač težko našel v današnjem naselju tradicijo naših vaških selišč. Kot izhodišča postaja za letovišarski Bled so Lesce krepko zadihale s svojimi pljuči in se kajpak ozrle na svojega soseda pri blejskem jezeru in ga tudi v marsičem posnele.
 Lesce se po zaslugi naših državnih oblasti in seveda tudi po iniciativnosti Leščanov samih modernizirajo. Dober vtis napravi izredno čist in bogato s cvetjem okrašen kolodvor, ki ga izpopolnjujejo dolge vrtno grede cvetec tja do cestnega prelaza. Nova, zidana stranišča so edina te vrste na tej progi. Plakovano cestišče pred kolodvorom, ki ga podaljšuje napram dvorski čakalnici podjetje inž. Dukiča, je obdano z obeh strani z lično ograjo. Vsekakor je kolodvorski prostor skrbno izdelan in preurejen, kakor se važnemu položaju, ki ga ima, tudi spodobi. Odstranjanje in iz bližine postajnega poslopija skladiščna lopa progovnega mojstra. Nižje doli se gradi nova stavba.
 Leščani si grade novo petrazrednico Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Dela na stavbi prav lepo napredujejo. Izdeluje se sedaj drugo nadstropje in je gotovo, da bo novi, vsem zahtevam današnjega časa odgovarjajoči hram prosvete še letos pod streho. Šolska stavba bo služila tudi gospodinjstvi in obrtni šoli, poleg tega pa so določeni v poslopiju prostori za občinski urad. V suterenu je velika dvorana za prireditve. Posebno je prav, da je oder zelo globok, česar o največ naših podeželskih odrh ne moremo trditvi. V solo je še speljan vodovod iz glavnega voda med Hlebeci in Lescami. Tudi kopalnice so na vidiku. Šolska stavba ima krasno lego, s pestro panoramo na gorske velikane Karavank in Juljskih Alp. Z dograditvijo poslopija, ki bo najimpozantnejše v vasi, bodo Lesce tudi v resprezentativnem pogledu dokaj pridobili. Prizadevanja gg. župana Azmana, župnika Avsca in upravitelja Kneza z vsemi vaščani bodo dokumentirana najlepše s prostorno, učnim namenom posvečeno stavbo. Pouk v novem poslopiju se prične s šolskim letom 1931/32. Gradi pa podjetje Ivana Plemlja z Bleda. Staro poslopije bodo sčasoma odstranili.

Plavanje-pravi ženski šport.

Malokatero telesne vaje pripomorejo ženi do izpopolnitve njene lepote tako kot plavanje. Dobre plavalke imajo vedno lep stas in ako so previdne tudi zelo lepo polt. Paziti morajo na to, da jim voda in prehudo solnce ne pokvari kože. — Pravilna uporaba obeh krem Elida idealno osigura vsaki ženi lepo in nežno kožo.
 Pred kopeljo na prostem in zvečer preden se gre k počitku se uporablja nočna krema Elida. Ona povrne koži masčobo, ki ji je bila odvzeta. Po kopelji in vsak čas podnevi, ob solncu in ostrem vetru se poslužujte dnevne kreme Elida. Ta štiti kožo ter ji da toliko opevano afabastru podobno barvo.

KREME ELIDA

Imajo pa vaščani še drugo skrb. Zadnje neurje je dokaj pokvarilo leseno streho cerkve, ki že tudi sicer kliče po prekritju z opeko. Namerava se tudi prepleškati zvonik. Svetišče je v ostalem zgodovinsko zelo pomembno in sega njega po stanek v 13. stoletje nazaj. Cerkev je bila trikrat prezidana; prestavljen je bil tudi cerkveni stolp. Notranjščino hrama krasi ob glavnem oltarju številne freske. Žal, da utegne tok časa nekatere umotvore uničiti in to zaradi nastopajoče vlage. Posebnost je tudi prvi lesnec v ladnji, prenešen po vojni iz kaznilnice v Begunjah; nekdanja last grofov Lambergov in kupljen po sedanjem, obče priljubljenem župniku g. Avsca. Na kuru je še pruka iz l. 1712. Zunanost cerkve bi kazalo uvideno, v obvarovanje zgodovinskih prič, prenoviti; prav tako tudi stolp.

Kakor v bližnji Radovljici, se tudi v Lescah močno uveljavlja industrija pletenin. Poleg Jegliča je še tovarna Šušteršičevih, ki ta čas svoje objekte širijo s prizidkom za delavnico. Ne zaostajata v obratu tovarna za verige in Lavrtnikova za čokolado. Zaslužek imajo predvsem mnoga dekleta. Podjetni gostilničar Janko Sumi je renoviral svoje gospodarske objekte.
 Tudi letovišarji prihajajo med Leščane. V soboto so pokopali neko Srbinjo, simpatično mladenko iz Beograda. Gospodično, ki je študirala medicino, so spremlili na zadnji poti poleg domačih, prota Jankovič in izredno mnogo občinstva. Mladenka je že tretje leto iskala leka zrahlanemu zdravju v Lescah — žal zaman. Blag ji spomin!
 Leščanom, ki so v brigi za povzdigo svoje ljube vasi že prav lepo napredovali, želimo čim več uspehov tudi v dosegi ciljev, ki jih imajo še pred seboj.

Naročajte „Našo dobo“

Opoldanski program odpade. — 18:30: Ura dobre knjige. — 20:00: Prenos iz Prage. — 22:00: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 4. avgusta.
 12:30: Plošče. — 13:00: Časovna napoved, borza, plošče. — 13:30: Iz današnjih dnevnikov. — 18:30: Harmoniko igra g. Kokalj. — 19:30: Die Erkenntnistheorie des hl. Augustinus. Versuch eines Ausgleiches zwischen Augustinus und Thomas von Aquino, predava vseuč. prof. dr. Fr. Veber. — 20:00: Puccini: La Boheme, opera na ploščah (rezervirano za ev. prenos). — 22:00: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.
Torek, 5. avgusta.
 12:30: Plošče. — 13:00: Časovna napoved, borza, plošče. — 13:30: Iz današnjih dnevnikov. — 18:30: Citraški kvartet »Vesnac«. — 19:30: Dr. Pavel Brežnik: Radio v službi ekspedicij na južni tečaj. — 20:00: Prenos iz Zagreba. — 22:00: Časovna napoved in poročila. — 22:15: Prens iz Bleda (Erich Herse). — 23:00: Napoved programa za naslednji dan.
Sreda, 6. avgusta.
 Opoldanski program odpade. — 18:30: Očetna godba Magistrov. — 19:30: Ura dobre knjige. — 20:00: Prens iz Prage. — 22:00: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Augustus Muir: Krog zločinov

Roman
 Brž je preskočil stezo in se skrnil v travo. Nekdo se je bližal za vokalom hiše. Opazil je luč, ki je metala dolge sence. Ko je pa hitel čez travnik, da bi prišel med drevje, je slišal, da je neznanec pospešil korake. Mož z lučjo v roki je moral dobro slišati, kajti George je slišal, kako se je spustil v dir.
 George se je vrgel na travnik in obležal mirno. Neznanec se je takoj ustavljal in dvignil luč. Potem je George slišal, kako je postavil luč na tla. Videl je, da hiti neznanec proti njemu s kreplecem v roki.
 Treba je bilo napeti vso gibčnost, da se je umaknil udarcu. Posrečilo se mu je skočiti v stran. Planil je na neznanca. Ves presenečen je opazil, da mu bo prav lahko kos. Neznanec je zahropel in omahnil. Krepelec mu je padel iz rok. George mu je pomagal na noge, prijel ga je za ovratnik suknjiča in ga držal korak od sebe.
 Bil je stavec upadlih oči in kosmatega obraza. George ga je odvedel k luči in mu pogledal od blizu v obraz. Stavec ga je nekaj časa apatično gledal, potem je pa dejal:
 — Vedel sem, da so nočoj v gozdu tuji ljudje. Kaj pa počenjate v gozdu? Imate slabe namene?
 — Kdo stanuje v tej hiši? — je vprašal George osorno.
 Stavec se je vzravnaval.
 — Jaz in moji prijatelji, je odgovoril samozavestno.
 — Kdo pa so vaši prijatelji?
 Drhteč prst je pokazal v zrak, kjer je krožila sova.
 — Norč, — je zamrmral George sam pri sebi. Potem je pa vprašal: — Je še kdo v tej hiši?
 Stavec se je skušal iztrgati iz Georgovih rok.
 — Prišli ste s slabimi nameni. Kaj hočete tu?
 Kar se je starcu zjasnil obraz. Pobrjal je luč in posvetil Georgu v obraz.
 — Če se ne motim, me poznate, — je dejal George in ga presenečeno pogledal.
 — Ali se ne pišete Bentley? — je vprašal stavec.
 — In če bi se pisal tako?
 Bentley! Starca je obšla groza. Bentley! — Vi ne smete v to hišo! — Položil je drhtečo roko Georgu na ramo in ga potisnil v grmovje. — Odidite — hitro odidite!
 Obrnil se je in obstal nepremično z lučjo v roki.
 Kar se je začul za vokalom hiše osoren glas. George ga je takoj spoznal. Bil je glas Marca Sternholda.
 V naslednjem hipu je Sternhold znova zaklical. George se je skrnil v grmovje. Stavec se je z drhtečim glasom oga-

sil in hitel ves prestrašen čez travnik h grbcu.
 George je malo počakal, potem je pa zlezal iz grmovja in se znova približal hiši. Sternhold je silil v starca z vprašanji, na katera pa ni dobil zaželenega odgovora.
 — Pojdi v hišo! — mu je zapovedal grbec končno. — Prepusti to meni. — Vzel je starcu luč iz roke in stal nekaj časa na stezi, kjer se mu je pridružil še nekdo.
 Spregovorila sta nekaj besed tako tiho, da ju George ni mogel slišati, potem sta pa krenila v hišo. V istem hipu je George spoznal Sternholdovega spremljevalca. Bil je sosed profesorja Caspiana na Lauriston Square, znani londonski specijalist dr. Ivor Drayton.
Mož, katerega skrivajo
 Molly se je zbudila šele o pol desetih. Trajalo je nekaj minut, predno se je docela predramila in zavedla, da je v neznanji sobi. Potem se je spomnila starca razoranega obraza in groza jo je obšla pri misli, na njegove prijatelje pod streho.
 Obledela se je in dogodki prejšnjega večera so vstajali pred njo. Svojo usodo je bila zaupala profesorju Caspianu, toda edino, kar ji je povedal, je bilo, da jo pošilja iz Londona, da bo na varnem.
 Kako dolgo bo morala ostati v tej skrivnostni hiši? Sklenila je oditi v pritičje in zvedeti, kar se bo dalo. Ko

je pa stopila k vratom svoje spalnice, se je začudila, kajti bila so zaklenjena. Skušala je odpreti dvoje drugih vrat. Eno so vodila v lepo opremljeno kopalnico, druga pa v sprejemnico.
 Presenečena se je ozrla po sprejemnici. Na mizi je stal isti pisalni stroj, katerega je rabila v hiši profesorja Caspiana. Pri njem je ležal sveženj listin, v katerih je spoznala znanstvene razprave, ki jih je prevajala. Celo njen slovar in pomožne knjige so prinesli zvečer sem. Njeno presenečenje je doseglo višek, ko so se vrata odprla in ko je vstopil Maddox. — Naj vam takoj prinesem zajutrek, gospodična?
 Njegov obraz je bil brez izraza. V njegovem vedenju ni bilo ničesar, kar bi pričalo, da se je dnevi red v profesorjevi hiši kolikolič izpremenil.
 — Kako dolgo bom morala ostati tu, Maddox? — je vprašala, ko je pogrnil mizo.
 Sluga je zmajal z glavo.
 — Če imate kako naročilo za profesorja Caspiana, ste lahko brez skrbi, da mu sporočim. — je dejal s svojim tihim, zastrtim glasom.
 — Zakaj so moja vrata zaklenjena? Sluga je skomignil z rameni.
 — Tako mi je bilo naročeno, gospodična.
 Molly ga je začudeno pogledala. — Da, gospodična. Dokler ne pride sam po vas, ne smete pod nobenim pogojem iz te sobe.
 Odšel je, ne da bi še kaj rekel in

ko je bila z zajutekom pri kraju, je tiho pospravil z mize.
 Kaj tiči za to odredbo? — se je vprašala. Zakaj so jo zaprli v to hišo? Kaj ji profesor Caspian ni zaupal? Ali pa si je Maddox vse to izmislil? Je bilo kaj v tej hiši, kar je moralo ostati nji prikriti?
 Molly je sedela do poznega večera pri pisalnem stroju in si skušala pragnati iz glave težke misli. Po večerji, ko je hotela čitati roman, je vstopil v njeno sobo stavec.
 Stal je pred njo v zadregi in sklepal koščene roke.
 — Gospodična, ali me boste poklicali, če bi kaj rabili? — Pokleknil je k peči in položil nekaj polen na ogenj. — Če vam bo kdaj težko, ali če bo vas strah, mi povejte. Meni ni nikoli tesno pri sru, ker imam svoje prijatelje, vi pa razen starega Kempa nimate nobenega.
 Molly se mu je zahvalila in stavec se je hvaležno nasmehnil. Prvi občutek odpora, ki ga je čutila do njega, je bil izginil. Spoznala je, da ima opraviti z dobrodušnim, prijaznim možem. Govoril je z njo dobrih deset minut, potem je pa dejal, da mora oditi. Čudno se ji je zdelo, da hiše sploh ni omenil, in da je njo plaho pogledal, ko je hotela napeljati pogovor na to. Med večerjo je slišala, kako se je ustavljal pred hišo avtomobil. Ko je pa omenila to staremu Kempu, je takoj obmolnil in odhitel iz njene sobe.

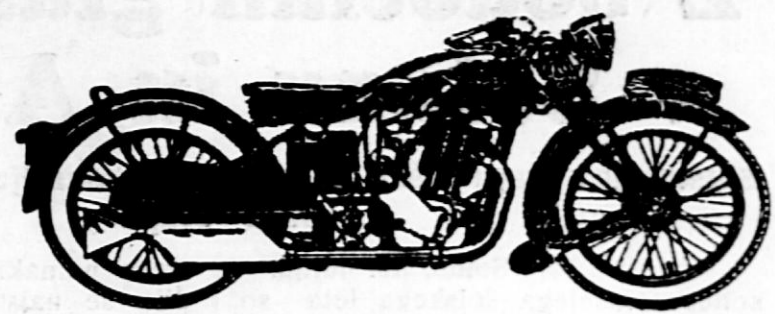

Uporabljajte Castrol olje

Nad 30 let izkustva v gradnji motociklov. Preko 100 svetovnih rekordov v letu 1929. Nešteti uspehi pri svetovnih konkurencah v vseh delih sveta dokazujejo,

da so AJS motorna kolesa konstrukcijsko na višku in prvem mestu. 350 ccm A. J. S. je zmagal pri dirki »Kilometer Lancee« v Logatcu dne 25. aprila 1930 v svoji kategoriji! Vsi modeli na skladišču! — Plačilne olajšave! — Vsi rezervni deli na zalogi! — Zahtevajte cenike!

Generalno zastopstvo: O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 11

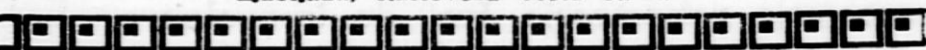
Materijal

za zasipanje jam in vrtov v velikih množinah na razpolago pri zgradbi palače Pokojninskega zavoda. Reflektanti naj se zgledajo na stavbišču na Dunajski cesti.

DVKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika zbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

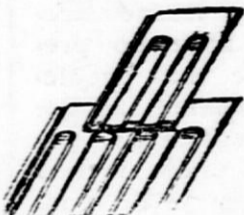
(poleg hotela Štrukelj)

Entlanje, ašuriranje, predtiskanje takoj!

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »LOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kotedvor-

ZA STAVBE

po znižanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les. — Vsaka množina v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. — Dostava tudi na stavbo.

FRAN SUŠTAR

lesna industrija in trgovina, parna žaga
LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12.

KRALJEVICA

Prekrasno morskopališče in letovišče, ¾ ure od Sušaka s parnikom in dober avtobusni promet s postaje Plase-Crikvenica. Izletni in igličaste gozdove. Kopače in različni sporti na suhem in na vodi. Stevilni hoteli, pensioni in privatna stanovanja nudijo prijetno bivanje, in to so »Prah«, »Union«, »Riviera«, »Carovo«.

Restavracije: »Zrinjski«, »Bosna«, »Zagreb« in mnoge manjše gostilne.

Prospekte pošilja na željo: Lječilišno povjerenstvo, Kraljevica, in pisarne »Putnika«. 52/1

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog

domači in inozemski za domačo turjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks žvamiško, plavčarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta šte. 15/1

POLETNE NOVOSTI

za prijetna — lahka
damska in moška oblačila

NOVAK-U LJUBLJANA

Kongresni trg šte. 15

Mag. št. 24.030/30. ref. V.

Razpis.

Občinska uprava mesta Ljubljane razpisuje

oddajo slikarskih in kleparskih del v poslopih „Liceja“ in „Mladike“ v Ljubljani

Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami pri mestnem gospodarskem uradu, soba 15. Ponudbe je vložiti do 9. avgusta 1930 ob 11. uri dopoldne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani
dne 1. avgusta 1930.

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezne- ga blaga, cenih klavirjev! Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster Hörl, Stingl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3

Najcenejša posojevalnica.

Mag. št. 24829/30 ref. IX.

Razpis.

Občinska uprava mesta Ljubljane razpisuje

oddajo zidarskih in ostalih del za naprave javnega stranišča v Spodnji Šiški.

Navodila in razpisne podloge se dobi v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II, v času uradnih ur od ponedeljka, dne 4. avgusta 1930, naprej. Ponudbe je vložiti do dne 9. avgusta ob 11. uri dopoldne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 28. julija 1930.

Klišeeje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografika

Sv. Petra nasip šte. 23
Telefon 2495

Pozor lovci!

Za lovsko sezono nudi puškarna F. K. Kaiser, Ljubljana: Nove vrste lovske patrone znamke »R« basane z nemškim Hasloch brezdimnim smodnikom in v za.ogi bodo »Geco« patroni z nemškim »Rothweilskim« smodnikom.

Obiskovalcem Jgo.lovskega gasilskega kongresa priporoča

gostilna „Pri Jerci“ (Perles)

Prešernova ulica šte. 9, dvorišče

Točilo se bo dvojnomačno zagrebško pivo, prvovrstna štajerska vina. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Senčnat vrt, kegljišče.

2117 Priporočata se J. in A. Žičkar

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA

32 peres v sedežu in 4 v zglavju; velikost 185 x 78

Cena Din 570.— do 850.— po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

najboljši materijal!

RUDOLF SEVER, Ljubljana,
Marijin trg št. 2

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Ploča se lahko tudi v znakah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Vsa plesarska in soboslikarska dela izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ

družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Starodavna

gostilna pri „Krofu“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 46, udobno obnovljena — toči z jamčeno pristna vina po zmer- nih cenah, in sicer: drobni rizling, silvanec, minoritski moz- ler, cviček in viško črnino. Sve- že pivo. Mrzla in gorka jedila. Na obilen obisk vabi

2151 Lastnica.

Koncesionirano elektro-tehnično podjetje **Havliček Fran,** Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 5, telefon 3421 (hotel Soča) gradi, projektira, popravlja vsa v to stroko spadajoča dela. — Spe- cialna delavnica. 2145

Velika prodaja dežnih plaščev, pelerin, plad. se vrši radi preselitve po izredno nizkih cenah samo še do 3. av- gusta. — Jančigaj, Tavčarjeva ulica 1 (poleg Figovca). 2094

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, zice, škole,
partiture i ostale pe-
trebišne za
sva glazbala. —
Odlikovan na
pariskoj izložbi
Cjenici trankto.

Čevljarji pozor!

Prodaj v Dugem selu svoje posestvo z dobro uvedenim čevl- jarskim obrtom. Hiša ima 4 sobe, 1 kuhinjo, 1 delavnico, 2 manjša prostora za pomočnike, jedilno srambo, hlev, kozolec, klet drvarnico, hlevčke, stude- nec na dvorišču, vrt pri hiši in 1 oral gozda, dalje vse čevljar- sko orodje, 2 stroja (levorame- na in cilindri), pohištvo, ku- hinjsko posodo in ostalo. Na- prodaj radi odhoda v domovi- no. Cena vsemu 110.000 Din. — Natančna pojasnila daje Ru- dolf Proházka, Dugo selo pri Zagrebu. 2134

Krušno moko

in vse mlevske izdelke ved- no sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH

VOZICKOV

od priprostega do najfi- nejšega tipa. Ceniki franco. Prodaja na obro- ke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otro- skih vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako- vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter naka- zila v tu- in inozemstvo safe - deposits itd. itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2906 37-L